

Брой 9 (1926)

СЕПТЕМВРИ 2016

Година LVII, ISSN-0205-0943

Цена 0.80 лв.

Туристическият вестник

www.btsbg.org

Издание на БТС

След
121 години

За почина на Алеко и неговите завети

В Деня на туризма - 28 август, около 2000 туристи на възраст от 3 до 87 години изкачиха Черни връх, за да участват в националния туристически събор по повод 121-годишнината от организирания туризъм и 166 години от рождението на Иван Вазов. В своите приветствени думи към участниците в празника председателят на БТС доц. д-р Алексей

Стоев припомни Алековите завети, които вече 121 години пребъдват. Тези завети са били и ще бъдат изконно средоточие в дейността на БТС, който ги претворява в дела и независимо от своите възходи и падения през последните 25 години продължава да следва посланията на Щастливеца. Днес в Сдружението членуват около 30 000 организирани ту-

ристи, има маркирани над 25 000 км туристически пътеки, поддържат се отсечките от европейските туристически маршрути, припомни председателят на БТС битието на Сдружението, което има своя дългогодишна история, свои традиции и свой дух, неизменно свързан с планинарството. Алексей Стоев използва празничния повод отново да призове:

„Само заедно ще можем да пребъдем като организация през вековете. Пожелавам ви да имате хъс и сърце да практикувате туризма във всичките му измерения. Надявам се, че заедно ще пренесем факела, който запали Алеко, и че БТС ще стане притегателна сила и за младите хора.“

„Това изкачване на Черни връх е празник за

всички, които мислим в една посока като туристическо братство“, каза проф. Иван Лалов, бивш председател на БТС, и направи кратък анализ с днешна дата: „Нерешените проблеми пред Сдружението са два. Първият е собствеността на хижите. Ползването трябва да се регламентира докрай. Този проблем трябва да се реши от Управителния

съвет на БТС заедно с общините. Вторият проблем е свързан с подмладяването на БТС. Има подем на туристическите прояви сред младежта, но тези привлекат в организираното туристическо движение. Много традиции са запазени, въпросът е кой ще ги продължи.“

Продължава
на стр. 12-13

Примерът на Съединението

Когато днес мислим за Съединението от дистанцията на времето, изглежда някак странно и абстрактно, че някога, макар и за съвсем кратък исторически период, на мястото на днешната България е имало две държави. И граница между тях. Толкова е абсурдно да се пресича граничен пункт между Пловдив и София, та човек дори не може да осъзнае, че това е била съвсем реална действителност.

Но така е било. И въобще не е било екзотично явление да има политическа емиграция от Княжество България в Източна Румелия. Не

угодиш с нещо на някой управник в София, загубиш политическата битка - и хващаш пътя за Пловдив; такива политически емигранти от България, де факто пак в България, са били Петко Каравелов, Петко Р. Славеиков, Захари Стоянов...

Само като си представим подобна действителност в цялата ѝ пълнота и исторически измерения, можем да оценим величието на Съединението - един от малкото, както отбелязват историците, самостоятелни политически актове в историята на новата българска държава.

И е твърде символично, че този

акт е именно обединяване, сплотяване, Съединение. Защото една млада, създадена наново държава може да предприеме самостоятелни актове от най-различен характер. Например да обяви война. Да потърси сметки за минали грехове от съседите си. Въобще, да намери негативни форми за изразяване на своята енергия. Но величието на Съединението е именно в това, че е позитивен акт. То влага усилията на нацията в строеж, а не в разрушаване; в съзидание, а не в отрицание.

Продължава на стр. 20

Заседания на УС на БТС

Извънредно

На 10 август 2016 г. се състоя извънредно заседание на Управителния съвет на БТС при следния **дневен ред**:

1. Избор на Изпълнителен секретар на БТС.

2. Оптимизация на структурата на управление и щата на изпълнителното тяло на БТС.

3. Информация за актуалното състояние на счетоводствата на БТС и неговите фирми.

4. Разни.

На извънредното заседание присъстваха Алексей Стоев, Ангел Башов, Атанас Сивков, Венци Росманов, Веселин Цанков, Димитър Гочев, Красимир Статков, Паскал Паскалев, Тодор Тодоров, Христо Абаджиев. На заседанието присъства и председателят на Инспектората Валентин Симов. По уважителни причини отсъстваха Карел Маринович, Георги Кременаров и Младен Райчев.

Заседанието бе открито от

Алексей Стоев – Председател на УС. Той направи кратко въстъпление за основните проблеми пред организацията след кончината на Изпълнителния секретар на БТС Венцислав Удев.

Алексей Стоев направи предложение за избор на Изпълнителен секретар на БТС. Като своя номинация той предложи кандидатурата на Веселин Цанков – член на УС. Бяха изтъкнати организационно-мениджърските качества на Веселин Цанков, както и неговият опит и познаване на структурата и основните функционални особености и механизми на БТС.

След изказване на всички присъстващи членове на УС и изричното съгласие на г-н Веселин Цанков да бъде на-

Алексей
Стоев

Веселин
Цанков

значен на длъжността "Изпълнителен секретар на БТС" кандидатурата му бе гласувана и приета единодушно.

На Управителния съвет бе обсъждана необходимостта от срочна оптимизация на структурата на управление и щата на изпълнителното тяло

на БТС. В тази връзка Алексей Стоев предложи да бъде възложено на Председателя и Изпълнителния секретар да подготвят работен материал за следващото редовно заседание на УС, което ще се проведе на 27 август 2016 г.

УС възложи на Изпъл-

нителния секретар на БТС Веселин Цанков да изготви предложение за дневен ред, проблематика и актуални дейности на Управителния съвет за периода до края на 2016 г. и да го представи за утвърждаване от УС на редовното заседание на 27 август 2016 г.

На 27 август 2016 г. се проведе редовно заседание на Управителния съвет на Българския туристически съюз при следния **дневен ред**:

1. Информация за финансовото и организационното състояние на Българския туристически съюз и неговите дружества.

Докладва: Изпълнителният секретар на БТС

2. Предложение за оптимизация на структурата и поименното щатно разписание на Управлението на БТС.

Докладва: Изпълнителният секретар на БТС

3. Разни.

3.1. Предложение за уреждане на взаимоотношенията между БТС и ТД "Никола Симов", гр. Търговище.

Докладва: Председателят на БТС

3.3. Предложение за награждаване на изтъкнати дейатели на БТС.

Докладва: Изпълнителният секретар на БТС

На редовното заседание присъстваха Алексей Стоев, Ангел Башов, Атанас Сивков, Венци Росманов, Веселин Цанков, Димитър Гочев, Карел Маринович, Паскал Паскалев, Тодор Тодоров. На заседанието присъства и председателят на Инспектората Валентин Симов. По уважителни причини отсъстваха Красимир Статков, Георги Кременаров, Младен Райчев, Христо Абаджиев.

Заседанието бе открито от Алексей Стоев – Председател на УС. Той направи кратка информация за изпълнението на решенията на УС, взети на извънредното заседание на 10 август т.г. След това бе проведена кратка дискусия по отношение на предложението за дневен ред. Нови предложения по дневния ред не бяха направени и при проведеното гласуване дневният ред на редовното заседание бе приет с гласовете на всички присъстващи членове на УС.

По точка 1 от дневния ред: Информация за финансовото и организационното състояние на Българския туристически съюз и неговите дружества,

Веселин Цанков - Изпълнителен секретар на БТС, предостави информация за финансовото и организационното състояние на Българския туристически съюз и неговите дружества. След представяне на цялата

Редовно

информация бе дадена думата на членовете на УС за предложения, мнения и съображения. Като цяло бе приета информацията за сведение, като бяха констатирани сериозни финансови и организационни проблеми на БТС и неговите дружества, укривани от досегашния Изпълнителен секретар и управител на фирмите В. Удев.

След продължителни разисквания **Управителният съвет на БТС взе следните решения:**

1. Прекратява и ликвидира: Издателска къща "Ехо" ЕООД, Гражданско дружество по ЗЗД "БТС – ТИК" и Фирма "Експрес Турист Трейдинг" ЕООД, като прекратяването и ликвидацията на първите две дружества да започне веднага след решението на УС, а на Фирма "Експрес Турист Трейдинг" ЕООД – след извършването на пълна финансова ревизия и приемането ѝ от УС.

2. Възлага на Председателя на УС на БТС Алексей Стоев да назначи експертна комисия, която да проучи плюсовете и минусите при регистрацията на Българския туристически съюз по ДДС.

2.1. Това проучване е необходимо за нуждите по прехвърляне на търговското предприятие на двете дружества – "Експрес Турист Трейдинг" ЕООД и Издателска къща "Ехо" ЕООД и правопримството им от БТС, във връзка с решението в т.1.

2.2. Председателят на УС на БТС да създаде необходимата организация по процедурата на регистрацията, която да започне след наличието на обективни предпоставки за това, или по желание след изрично решение на УС.

3. Възлага на А. Стоев да подготви и подпише заповеди за:

А. Пълна финансова ревизия на БТС и на дружествата му "Експрес Турист Трейдинг" ЕООД; Издателска къща "Ехо" ЕООД и Гражданско дружество по ЗЗД "БТС – ТИК".

3.1. Да изиска от Изпълнителния секретар на БТС Справка за публичните задължения на БТС и дружествата – в т.ч. към държавата и общините, към 31.07.2016 г., с предложение за погасяването им.

3.2. Да се анализира актуалното състояние на наемните правоотношения на БТС с третите лица с предмет ДМА и недвижими имоти, собственост на БТС.

3.3. Възлага на А. Стоев да назначи експертна комисия, която да извърши фактическа проверка по т. 3.2, да състави Протокол за фактически установеното – изпълнение, частично изпълнение и/или пълно неизпълнение, съответно да предложи ефективно решение – прекратяване на някои договори за наем; анексиране на други договори – относно срока, относно предмета на договора, относно цената и пр.

Като състав на комисията определя лицата Д. Гочев – член на УС, В. Симов – председател на Инспектората на БТС, С. Стоянов – експерт в БТС.

Б. Пълна инвентаризация на движимото и недвижимото имущество на БТС и дружествата му, автомобилния парк, производствените мощности и други материални активи:

Б.1. Да се зачислят конкретните активи (вещи) на определени длъжностни лица (МОЛ), които да отговарят за начина на експлоатацията им и техническото им състояние към определен момент.

Б.2. Отговорният счетоводител да определи метода на амортизация на ДМА – според оперативното им използване, или по линейния метод – срок на годност, съобразно технически паспорт.

Б.3. Горепосочената комисия да направи инвентаризация и на ДМА, собственост на БТС и дружествата му.

Б.4. Възлага на експертната комисия, при констатиране на неправомерно владение на активи на БТС и дружествата, същите да бъдат иззети и предадени в разпореждане на собственика БТС.

Гласували: "за" – 9 човека, "против" – няма, "въздържали се" – няма.

По точка 2 от дневния ред: Предложение за оптимизация на структурата и поименното щатно разписание

на Управлението на БТС Изпълнителният секретар В. Цанков направи кратка информация за необходимостта от срочна промяна на структурата на управление (вертикална и хоризонтална) и щата на Управлението на БТС. В тази връзка той представи предложение за структура, щат и основни заплати на Управлението на БТС. След закриването на дружествата служителите да се преназначат на съответни длъжности от щата на БТС.

Гласували: "за" – 9 човека, "против" – няма, "въздържали се" – няма.

По точка 3.1 от дневния ред: Предложение за уреждане на взаимоотношенията между БТС и ТД "Никола Симов", гр. Търговище.

Направена бе кратка информация от А. Стоев за предварителния разговор с Е. Колевска относно възможностите за уреждане на взаимоотношенията между БТС и ТД "Никола Симов", гр. Търговище. Прочетено бе и предложението на Е. Колевска до УС. Възложено бе на Председателя да проведе разговор и да сключи споразумение.

По точка 3.3 от дневния ред: Предложение за награждаване на изтъкнати дейатели на БТС.

Веселин Цанков – Изпълнителен секретар на БТС, направи предложение за награждаване на изтъкнати дейатели на БТС във връзка с навършени годишнини. Предложенията са инициирани от ръководствата на туристическите дружества при спазване на изискванията на Правилника за духовно стимулиране на членове на БТС.

След кратка дискусия УС реши:

А. Одобрява предложенията за награждаване на изтъкнати дейатели на БТС във връзка с навършени годишнини.

Б. Възлага на В. Цанков да информира туристическите дружества и лицата, одобрени за предложените награди.

Гласували: "за" – 9 човека, "против" – няма, "въздържали се" – няма.

Управителният съвет на БТС определя дата за следващото заседание на 27 септември 2016 г.

Протоколите от заседанията на Управителния съвет се публикуват със съкращения.

Туристи ветерани на поход-поклонение

За десета поредна година туристи ветерани от Клуба на туристите ветерани „Моско Москов“ и от Горна Оряховица проведоха поход-поклонение до лобното място и гроба на Никола Филипов, известен като Капитан дядо Никола.

В ранното утро на 28 юли участниците в проявата потеглиха от гр. Трявна за село Дончовци. Около 10 часа бяхме в селото, където ни посрещна кметската. Бяха почистени и прекопани двата гроба с паметниците – на лобното място и гроба на един мъченик за българската свобода. След полагането на венци и цветя участниците в похода коленичиха в едноминутно мълчание. И тази година отдадохме почит към един войвода, отдал живота си за свободата на България.

Христо Крачков
председател на
КТВ „Моско Москов“

Поход-поклонение на следовници на Капитан дядо Никола

На 15 август 2016 г. по случай 160 години от Априлското въстание и 216 години от рождението на Капитан дядо Никола до места, свързани с пътя на четата му, членовете на ТК „Пътешественик“ при НЧ „Наука - 1922“ - с. Зая, община Дряново, и ТД „Бачо Киро“ - гр. Дряново проведоха съвместен поход-поклонение. Първият обект бе на площада в гр. Габрово, носещ името на легендарния войвода. Пред внушителния паметник поднесохме цветя и чухме кратка беседа. След това се отправихме към Соколския манастир. След разглеждане на покоите на манастира, църквата, паметната плоча, пихме вода от осемстенната чешма, излязохме извън манастира и на хубава поляна изслушахме беседа за живота, делото и пътя на четата на Капитан дядо Никола, която водачът ни

- з.д.т. и м.с. по туризъм Димитър Богданов, главен учител, вече пенсионер, бе подготвил. След това се отправихме към с. Денчевци, където се поклонихме пред паметника в селото и поднесохме цветя. Посетихме и гроба на войводата, който се намира в селото. По пътя на връщане нашата група се потопи в атмосферата на възрожденска Трявна. Там разгледахме родната къща на Ангел Кънчев, Райковата и Даскаловата къща и други забележителности на града.

На всички участници в похода-поклонение бяха раздадени грамоти.

Албена Витанска
председател на ТК „Пътешественик“
при НЧ „Наука – 1922“,
с. Зая, и участник
в похода-поклонение

Разбирайки за екскурзията, организирана от ТД „Приста“ – гр. Русе, решихме и ние от ТД „Добротица“ да се включим в нея и така сформирахме обща група, в която имахме дори и гости от Пловдив и Варна.

Рано сутринта на 9 август потеглихме с автобуса за Република Румъния, преминавайки границата по Дунав мост, и се отправихме към град Букурещ, после по магистралата към град Питеш, от там в северна посока към градчето Куртя де Арджеш. Тук разгледахме манастира, в чиято църква са погребани кралските владетели на Румъния. След манастира по „Трансфегараш“ (път, включен в топ 10 на най-живописните пътища в света), преминавайки през стената на язовир „Видрару“, която е висока 160 метра, и любивайки се на невероятни гледки, стигнахме до езерото Бяла лак, което е до самия път. Разбира се, направихме кратка обиколка на езерото, купихме си сувенири и тръгнахме към хотелчето, пред което имаше красив водопад.

На сутринта автобусът ни остави до езерото и

Добрички и русенски туристи на връх Молдовяну

тръгна надолу към градчето Виктория, а ние, с раниците на гръб, към хижа „Подрагу“. Следвайки пътеката, достигнахме до една пробита скала. Тук групата се раздели на две. По-смелите тръгнаха надясно по алпийския маршрут, наричан от румънските туристи „Трите стъпки към смъртта“, а другите - надолу към хижата. Пресичахме рекички, вървахме покрай скали и езера и за около 7 часа бяхме там.

Следвайки правилото

сутрин да се тръгва рано, в 7:00 часа бяхме пред хижата и поехме нагоре към върха. На билото духаше силен вятър. Нахлузахме якета, шапки, ръкавици и продължихме напред. На места пътеката преминава по скални ръбове: от едната страна - отвесни скали, от другата - стръмен склон. До самия връх Вистеа Маре пътеката се отклонява вдясно, минава през страховит улей, след което за двайсетина минути се стига връх Молдовяну (2544 м н.в.). Тук

облаците не ни позволиха да направим хубави снимки, но поне гледката си заслужаваше. Връщайки се обратно към хижата, наблюдавахме един феномен - от едната страна на скалния ръб мъгла, а от другата ясно време.

Петъчното утро ни посрещна с мъгла, но ние така или иначе трябваше да слизаем към Виктория. На моменти мъглата се разкъсваше и се откриваха красиви гледки. Навлязохме в гората, а след около два часа завяла дъжд - така до долу всички бяхме мокри. Качвайки се в автобуса, дъждът спря, а ние се отправихме към град Сибиу, където ни бе и последната нощувка. Разходихме се в старинната, централна част на града, която е изпъстрена с ресторанти, кафенета, магазинчета и улични търговци. На двата площада имаше концерти, така че и там се поспряхме.

На 13 август слънчевото време малко ни натъжи, защото трябваше да се връщаме. След закуската екскурзоводката ни показа историческата част на града и... обратно към България.

Мирослав Кескинов
ТД „Добротица“

Последователи на Алеко в Румънските Карпати

ТД „Амбарица - 1912“ е най-голямото и най-дейно туристическо дружество в гр. Троян. От своето учредяване през 2013 г. до сега членовете му са вече 154, разпределени в три клуба.

Тази година календарният план на дружеството е изключително натоварен, но планираното отиване в Карпатите просто нямаше как да се отмени, тъй като една от целите ни е да покорим всички планински първенци на балканските страни.

През изминалата година посетихме планината Фъгъраш в Северните Карпати, където изкачихме първенеца на Румъния – вр. Молдовяну (2544 м н.в.), както и редица още върхове над 2000 метра, като връх Неого и др. Останахме изумени от красотата на тази част от Карпатите и тази година решихме да продължим „изучаването“ на Южния ѝ дял (планината Бучеджи). Успешно покорихме нейния планински първенец – връх Ому (2507 м н.в.), а така също връх Караиман с Кръста на героите, загинали по време на Първата световна война, издигнат над гр. Буцени. Посетени бяха още редица природни и исторически забележителности, като Babele (Гъбите или Бабите), пещерата Ialomii ei, замъците Peles и Pelisor в гр. Синая, замък на Дракула в гр. Бран, крепостта над гр. Ръжнов и др.

По същото време друга група туристи от наше дружество покориха връх Митикас (2917 м н.в.) в Гърция, посетиха и редица исторически обекти в Солун и околностите.

Догодина сме запланували нова дестинация – Албания.

Цветослав Миховски
председател на ТД „Амбарица - 1912“, гр. Троян

Красиви и впечатляващи места из някои от страните на бивша Югославия плениха вниманието на кюстендилски туристи от ТД „Осогово“ - гр. Кюстендил, в продължение на четири дни – от 14 до 17 юли. Градовете Ниш, Чачак, Ужице и Лесковац, манастирът Жича, както и селцето Мокра гора с местната теснолинейка – Шарганска осмица, и етно селото Дървенград на Емир Кустурица в Сърбия; Вишеград в Босна и Херцеговина с моста на Дрина и „Андричград“, или „Каменград“, изграден пак от Кустурица в чест на най-значимия писател на бивша Югославия Иво Андрич, малка частица от предлагащия уникални красоти парк Дурмитор с Черно езеро, град Жабляк и мостът на Тара в Черна гора предизвикаха възхищение и станаха обект за създаването на богат снимков материал и незабравими спомени.

Автобусът с 30 туристи тръгна от Кюстендил и премина през ГКПП - Олтоманици, Босилеград, Власинското езеро и Сурдулица. Първата ни спирка бе в град Ниш, където бе отделено достатъчно време за обяд и разглеждане на местни забележителности, сред които най-голямата е Нишката крепост. Тя е обект на културното световно наследство на ЮНЕСКО и е сред най-големите и най-добре запазени крепости в централната част на Балканите. Разположена е на десния бряг на река Нишава, върху нисък хълм, свързан с широк мост през реката с центъра на града. Крепостта е с османски произход от началото на 18-и век (1719-1723). Изградена е върху останки от укрепления - древноримски, византийски и средновековни. Простира се върху площ от 22 хектара. В крепостта има метеорологична станция, която осигурява данни за синоптични прогнози за града. В нея се провежда Нишкият кинофестивал от 1966 година. Иначе градът има население 213 075 жители и е разположен на река Нишава. До 1878 г. сръбите го имат за български град. В античността Ниш се нарича Найсус. Той е роден град на Константин Велики.

Посетена бе и Челекула (Кулата от черепа). Това е уникален паметник, издигнат от черепите на падналите въстаници в битката за Чегар. В тази битка загиват около 3000 въстаници и двойно повече еничари. Кулата е изградена от общо 952 черепа. С течение на времето е занемарена и повечето от черепите изчезват или са повредени.

След това предстояше изминаването на още една немалка дистанция до град Чачак с междинна спирка до манастира Жича в близост до град Кралево. Основан е в началото на 13-и век от великия жупан Стефан Првовенчани и е седалище на първия сръбски архиепископ Сава и неговите

Туристи от ТД „Осогово“ из Сърбия, Черна гора и Босна и Херцеговина

наследници до средата на века. През Средновековието е традиционно място за коронация на сръбски владетели. Манастирът е 800-годишна обител с катедрална църква в наситено червено. Той е претърпял значителни разрушения по време на османската власт, но все още в църквата могат да се видят стенописи от 14-и век, които в момента се реставрират. В този манастир е извършена коронацията на Стефан II Немаич през 1217 г. като крал на Рашка. Коронацията е извършена от първия глава на самостоятелната сръбска църква и брат на краля – свети Сава. За много сърби свети Сава е най-важният сръбски светец и неговото име носи Белградската катедрала - най-голямата на Балканите. Манастирският комплекс има доста просторен двор с десетки пейки за почивка и припичане на слънце.

Самият град Чачак не предложи нищо кой знае какво като забележителност, но пък за сметка на това настроението в първата вечер от екскурзията бе приповдигнато със забавни истории и традиционните песни и хора под съпровода на водача на групата Любомир Младенов и неговата китара. На мястото на днешен

Чачак е съществувало средновековното селище Градац. Населението на града днес е около 70 000 души. Намира се в област Шумадия, известна като „Сърцето на Сърбия“. Областта е известна с шумадийския рокендрол, възпят и в песента „Чачак“ на легендарната фолк певица Лепа Брена (истинското ѝ име е Фахрета Яхич – б.а.). Шумадийският чай пък представлява греяна ракия с карамелизирана захар. В центъра на града има музей с малка историческа и етнографска сбирка, както и 800-годишна църква – „Свето Възнесение“. По централната пешеходна улица са разположени магазини и кафенета.

Вторият ден от пътешествието предложи преминаването на три граници на бивши югославски държави и учудването на някои граничари и митничари от малко популярен босненски ГКПП край селцето Устибар, както и множество емоции с видяното в сръбското селце Мокра гора и босненския град Вишеград. Денят започна с кратък преход от Чачак до Мокра гора, където само двама души от цялата група не се ползиха на местната популярна теснолинейка (76 см между релсите - б.а.) Шарганска осмица, оби-

каляща в продължение на два часа и половина и предлагаща редица спирки, на които се почива, за да могат да бъдат направени достатъчно снимки на разкриващите се красиви пейзажи. Тя е част от реконструиран участък от бившата железопътна линия Ужице - Вишеград - Сараево в Западна Сърбия и Република Сърбска. По трасето на музейно-туристическата атракция, билетът за която струва 600 динара (около 10 лева – б.а.), се движи влакът „Носталгия“. Разстоянието по трасето е малко над 15 км с преодоляване на разлика във височината от 300 метра със среден наклон от 18 градуса и 22 тунела с обща дължина над 5 км, 10 моста и няколко малки гари. Нарича се Шарганска осмица, тъй като трасето се извива почти под формата на осмица между склоновете на планините Златибор, Тара и Златар в областта Стари Влахи с височина от 1627 м и изглед към каньона на река Увац, известен като едно от най-устойчивите местообитания на белоглавия лешояд.

Останалите двама разгледаха по-внимателно и обстойно селцето и разположеното на хълма Мечавник етно село Дървенград на Емир Кустурица, за което по-голя-

мата група имаше далеч по-малко време и отчасти бе възпрепятствана от излялия се междувременно проливен дъжд. Въпреки това някои успяха да се видят и снимат със самия Емир Кустурица, който бе на мястото заради провеждането на фестивал на руската музика. Идеята на Емир Кустурица за Дървенград идва по време на снимките на филма му „Животът е чудо“, когато той наблюдава хълма Мечавник от гара Голубич на Шарганската осмица и решава да създаде реално място, на което може да се живее. Улиците и площадите в Дървенград носят имената на популярни личности или близки приятели на Кустурица (ул. „Иво Андрич“, площад „Никола Тесла“, ул. „Брус Лий“, ул. „Новак Джокович“, площад „Диего Армандо Марадона“ и др.). Сред дървените къщи има ресторант, сладкарница, кинозала и сувенирни магазини. В центъра на селото е църквата „Свети Сава“ с островърх дървен покрив. Самите къщички са стари влашки бараки, събрани от екипа на Кустурица от различни части на страната, транспортирани в специални клетки и реставрирани на здрави каменни основи.

От Мокра гора предстояше нов кратък преход

около 30 км до Вишеград в Босна и Херцеговина, където всички видяха и се снимаха на моста на Дрина от едноименната книга на най-известния писател на бивша Югославия Иво Андрич. В негова чест режисьорът Емир Кустурица е изградил „Андричград“, или известен още като „Каменград“. По улиците на Каменния град се виждат златарско ателие, книжарница, картинна галерия, киносалон (с прожекции на международни и сръбски филми), сувенирен магазин, кебапчийница (или чевабджийница), пицария, пекарна и сладкарница.

Населението на самия град Вишеград е около 22 000 души. Той е разположен по поречието на река Дрина и е световноизвестен поради книгата „Мостът на Дрина“, която е написана от нобеловия лауреат Иво Андрич. Този мост (180 м дълъг с 11 свода) е построен през 1571 г. от османския везир Мехмед Паша Соколович. Роден в християнско семейство в градче по поречието на Дрина през 1506 г., той приема исляма и се издига до позицията Велик везир. Твърди се, че като такъв построява една църква в памет на майка си и една джамия в памет на баща си.

Продължава на стр. 16

Отново на връх Мусала

В ранното утро на 13 юли 2016 г. 20 туристи от гр. Айтос потеглихме с автобус към Рила, по-точно към планинския курорт Боровец. Мълчаливо наблюдавахме бързо сменящите се картини край магистралата, а в далечината – синеещите се планини. Очаквахме да ни ободри прохладен рилски въздух, но и тук горещината бе непоносима. Настанихме се удобно в хотел „Горска звезда“. Отдохнахме от дългото пътуване и излязохме на разходка. Разгледахме селището, попяхме сред боровите, повеселихме се.

На 14 юли с лифт се изкачихме до връх Ястребец и се отправихме към главната цел на нашето пътуване – връх Мусала. Любувахме се на гледката от билото на планината, на растителността, която с увеличаване на височината ставаше все по-рядка и по-ниска. За миг се спирахме да се порадваме на красивите цветя и билки – синя и жълта тинтява, омайниче, цариче, и най-разнообразни по цвят и форма цветенца.

До хижа „Мусала“ достигна цялата група, но по-нататък продължихме в намален състав. На заслон „Еверест“ пихме чай и хапнахме, за да възстановим силите си. Преходът наистина бе труден по виещата се като змия неравна, стръмна, скалиста пътека. За малко спирахме, за да се огледаме наоколо и да наблюдаваме различните по височина върхове, пропасти, красиви езера, снежните преспи по склоновете на планината, красивите скални образувания. А как загадъчен бе шумът на водата на някои места под краката ни! Много млади хора ни настигаха и задминаваха, но ние упорито продължавахме напред и нагоре към целта.

Времето и Всевишният бяха с нас. С много усилия, пъшкания, потене, стъпихме на върха 14 човека от групата – повечето от 60 до 83 години. Радостта ни бе голя-

ма. Поздравявахме се, поздравявахме ни, снимахме се. Едва след това започнахме да се оглеждаме и дивим на гледката от 2925 м н.в. Ясното слънчево време ни позволи да видим Маричините езера, яз. „Бели Искър“, Леденото езеро и много скалисти върхове и стръмни бездни под тях. Заслужаваше си усилията. Някои от групата изкачваха връх Мусала за първи път, но имаше и такива, които бяха тук за втори, трети, че и повече пъти.

Връщането по обратния път не бе по-лесно и приятно. Андрей (на 13 г.) и баба му много добре изразиха състоянието си (а и нашето) в следните стихове:

*„В адска жегга, в страшен пек,
случи ми се – ей така –
Мусала да изкача.
С баба двама във тандем,
пъшкаме, но не режем.
На заслона тя се спря,
а аз стремглаво към целта.
След час, преплитайки крака,
се спускам от върха.
Лифтът вече ни зове,
но до там е с нозе,
ала като локум са те“.*

На 15 юли, отпочинали и освежени, пристигнахме в гр. Самоков. Посрещнаха ни няколко жени от местното туристическо дружество. За кратко време разгледахме това красиво планинско градче с много паметници и различни по форма чешми. Посетихме женския метох, музея, пазара и препуснахме през Самоковското поле към с. Белчин и „Цари мали град“. Това е средновековна римска крепост, разположена по билото на Верила. Изградена е през V–VI век върху тракийско светилище, съществувало около 2000 г. преди новата ера. Малка част от оригиналните стени са запазени, но са възстановени и изградени няколко кули-музеи, с богата колекция от керамика, монети,

оръдия на труда и бита, оръжия. Впечатляват колесницата и разнообразните обредни хлябове от Сицилия, наследени от траките.

Отново в автобуса. Пресичахме Верила и Конявска планина и ето ни вече в Кюстендил. Разгледахме художествената галерия на Владимир Димитров – Майстора. Малка почивка и потегляме пак.

На път за хижа „Ерма“ посетихме Земенския манастир, характерен с кубичната църква, и Гигинския мъжки манастир. Заредихме се с положителна енергия, наляхме лековита вода. Пристигнахме навреме в хижата на река Ерма и дъжд се изля като из ведро. Освежи се въздухът и си отдохнахме от горещините. Повеселихме се. Спахме добре, а дъждът на почивки продължи до другия ден. Това ни попречи да видим Ждрелото в цялата му прелест. Разочарованието на идващите за първи път тук бе голямо.

Минавайки на връщане през град Трън, посетихме скалния параклис на Великомъченица Св. Петка, живяла през X век и загинала за християнската вяра.

Следващата ни цел – гр. Перник. Посетихме историческия и подземния музей на минното дело. Разгледахме центъра на града.

Дъждът отдавна се бе извалял. Грейна ясно слънце. В обратния път към дома, от прозорците на автобуса, се вгледахме в красивите родни кътчета. Редяха се цъфнали слънчогледови ниви, зелени площи с царевича, избуяли жита или ожънати вече ниви с пръснати из тях бали слама, които приличаха на разпиляно стадо овце.

Прибрахме се доволни и щастливи от преживяното, готови за нови приключения в нашата красива България!

Станка Данова
КТВ към ТД „Чудни скали“
гр. Айтос

Върхът е наш – напред ни той зове...

Връх Мусала и този път ни събра – на 6 и 7 август, на поляната пред едноименната хижа и край езерото. Традиционният празник на Рила привлече стотици туристи от близо и далеч, за да се поклонят на гордия връх, докосващ с челото си облаците. Качиш ли се горе в такъв слънчев ден, наистина се чувстваш като орел.

Това лято наред с обичайните любители на планината – българи, руснаци, англичани, румънци, испанци и др., имаше и две големи групи колотуристи от Чехия и Израел. Край хижа бяха и дамите от самоковския спортен клуб „Аполон“ с ръководител Ваня Димитрачкова, членовете на местния клуб на инвалидите, самодейци от самоковското читалище „Младост“ с председател Лили Шуманова, която като дългогодишен туристически деятел бе и водеща на празничната програма.

Хорът на ветераните туристи под ръководството на маестро Борис Стрински поднесе сърдечен поздрав към събралите се с песни за планината и за България. Сред присъстващите бяха и гости от София, Варна, Пловдив и други градове в страната. Присъстваха и туристи от Република Македония.

Малки художници пренесоха с бои върху белите листа красотата на Рила, на хижите и езерата. Велислава, Пламен, Даниел, Йоан, Вики, Джули се постараха и за награда получиха грамоти, значки, книги на планинарска тематика, връчени им от председателката на самоковското дружество „Рилски турист“ Марияна Илиева. Рисунките бяха подарени на деца от Македония на среща в края на август.

Много от участниците в празника бяха деца и младежи. Най-малките от тях, гушнати от грижовните татковци, бяха 5-месечният Даниел от Самоков и 8-месечната Ратван от Румъния.

Присъстващите се надиграваха под ритъма на наши и тиролски планински песни, завъртяха се хора и ръченици. Стана истински празник за очите, душата и телата на хората, които обичат планинските пътеки. Всички си обещаха догодина да се срещнат пак тук, на празника в лоното на любимата Рила.

Димитрина Божилова

УЧАСТНИЦИ В
НАЦИОНАЛНОТО ДВИЖЕНИЕ
„ОПОЗНАЙ БЪЛГАРИЯ – 100 НТО“

Светла Василева е на 46 години и е леля на Димитър и Иван Маркови. Живеят във Варна. Димитър е на 10 години, а Иван - на 8. И тримата са носители на златна значка от Националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта“. Началото е започнало с факта, че Димитър научава от свои съученици, че събират печати и марки, и решават и те да си закупят книжки за 100-те обекта. Марките са взели от ТД „Родни балкани“. Питам ги имат ли любими обекти. Иван казва, че такъв за него е връх Ботев, защото това е първият връх, който е покорил. Димитър пък харесва Мусала – заради височината му и гледката, която се открива от там. А лелята е много впечатлена от пещерата „Ухловица“ – Смолянско. Останали са им само обектите в София, които ще обиколят през зимата. „Разказваме на приятелите си и ще им се похвалим с грамотите и значките“, категорични са момчетата.

Татяна Василева и Кристиан Василев вече са семейство. Носители са на златна значка. Имат 105 печата от обекти, включени в Националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта“. Отиват да живеят в САЩ, на 20 минути от Ниагарския водопад. Ботаническата градина в Балчик е тяхното любимо място в България.

Стефан Маринов е на 41 години от София. Носител е на златна значка. От пет години се е включил в Националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта“. Пътува заедно със съпругата си, която също има златна значка. „Бях си казал, че няма да изляза в чужбина, докато не обиколя 100-те обекта в България. Това, което затруднява хората, е, че има много обекти, където не работят в събота и неделя и човек не може да ги разгледа и да си сложи печат. Другото, което ми прави впечатление, е, че маркировката на места е поостаряла и това затруднява движението. От 10-те планински първенци съм изкачил 6.“

Тържество по повод 80 години
от създаването на
ТД „Мургана“

На 16 юли 2016 г. по покана на община Челопеч Вокална група за туристически песни „Ехо“ при ТД „Орлово гнездо“ и Военен клуб – Казанлък, участва в концертната програма и присъства на тържеството по повод 80 години от създаването на ТД „Мургана“. Честването на юбилея бе проведено на хижа „Мургана“, разположена в юго-западните склонове на едноименния връх, опрял чело в небето на 1639 м н.в. Тържеството премина при много добра организация и внимание към присъстващите от страна на домакините. Поздравителни слова към юбилярите поднесоха кметът на община Челопеч Алекс Кесяков и председателят на ТД „Мургана“ Кръстьо Вътев. Бяха отличени и наградени членове на дружеството, които със своя труд, ентузиазъм и родолюбие са допринесли за развитието на дружеството, а също така и за възстановяването и модернизирването на хижа „Мургана“. Ние, хористите от група „Ехо“, останахме очаровани от посрещане-

то и проявеното уважение към нас от страна на организаторите и обслужващия персонал на хижата, за което най-сърдечно благодарим. Изпълнението ни се вплетоха добре в цялостния сценарий за провеждане на проявата и бяха посрещнати с много аплодисменти от множеството приятели на туризма, на природата и красотата на Челопешкия Балкан, изпълнили просторната поляна около хижата. От името на ръководството на ТД „Орлово гнездо“ бе поднесен поздравителен адрес. За спомен от тази първа среща с туристите от Челопеч Вокална група „Ехо“ подариха на дружеството музикален диск с песни на групата и песнопойка „Пейте с група „Ехо“. Изключително весела и при-

ятна атмосфера създаде мъжката фолклорна група „Огражденска четворка“ от гр. Петрич, чиито песни повдигнаха емоционалния градус и дълго време на поляната се виха кръшни български хора на фона на изпълненията на атрактивната мъжка четворка. За всички присъстващи гости на тържеството бе даден богат тържествен обяд. Хористите от група „Ехо“ ще запазим в сърцата си като скъп спомен тази наша първа среща с прекрасния планински дом хижа „Мургана“, откриващата се великолепна панорама към околните върхове, котловината и Средна гора, излета сред вековната букова гора до така наречената Септемврийска чешма и езерцата в местността Гьола в близост до връх Мургана,

уюта на туристическата спалня с добре оборудвана трапезария и кухня, любимите песни край горящата камина до късно през нощта под мъждукащата светлина на свещите. Една незабравима планинска романтика!

Благодарим ви, наши нови приятели от с. Челопеч, за това, че ни предоставихте великолепна възможност да се насладим на това райско кътче от Западна Стара планина. Бъдете все така ревностни пазители, любители и радатели на дивната българска природа. Вярваме, че тази наша среща с вас и с Челопешкия Балкан няма да бъде последна.

Маргарита Дохчева
хорист от ВГ „Ехо“
гр. Казанлък

Маркировката - част
от успеха в туризма

Известно е, че Средна гора има необходимост от освежаване на туристическата маркировка. Голяма част от маркировката се унищожава при сеч и естественото умиране на дърветата. Средна гора от над 20 години не е ставала обект на подновяване на маркировката. С времето част от нея се променя, защото някои от маршрутите не се използват, а други се променят. Допълнително въздействие оказва и унищожаването на хижите.

По инициатива на ТД „Черноморски простори“ - гр. Варна, и с подкрепата на фирма EVN България се поднови туристическата маркировка по най-използвания туристически маршрут „По пътя на Кървавото писмо Коприщица - Панагюрище“. Самите участници в маркировката бяха от Варна, Пловдив и Панагюрище (ТД „Бунай“), които отделиха част от свободното си време. Предварително бяха закупени необходимите бои, четки и бяха изработени табели и стрелки. Самата маркировка беше направена за три дни от около 10 туристи, които нощуваха на хижа „Павел Делирадев“. Маркировка бяха: Иван Райков, Живко Жеков, Василка Гаврилова, Игнат Игнатов, Петкана Александрова, Делчо Чолаков и други.

С усилията на туристите се възстанови един исторически маршрут, който ще бъде използван от хиляди. По този начин правим Средна гора по-достъпна за всички туристи от България.

Атанас Сивков, председател на ТД „Черноморски простори“, гр. Варна

ТД „Добруджанец“ - Генерал Тошево, проведе екскурзионно летуване от 16 до 27 юли. Участваха 11 туристи. Посетихме разкопките на античния военен лагер „Нове“ на 4 км от гр. Свищов. Площта им е 250 дка. През 45-а година сл. Хр. тук пристига VIII Августовски легион. През V-VI век крепостта се преобразила в ранновизантийски град. Оттогава са останките от епископския комплекс, състоящ се от голяма и малка базилика и от жилищни помещения с внушителна баня. В Никопол разгледахме цар Иван-Шишмановата крепост. Тя е с дължина 350 м и ширина 250 м. Представлявала е силно укрепена крепост с важно стратегическо значение и добре защитено пристанище.

Нощувахме в хижа „Пещерен дом“, с. Карлуково – прекрасна хижа, която е „кацнала“ на висока скала. От терасата като от птичи поглед се отваря пред теб дефилето на р. Искър – вляво и вдясно са скалите, долу – окосена ливада, реката около нея, железопътната линия, „изчезваща“ в тунела. На другия ден посетихме скалния манастир „Света Марина“, който е под хижата. В околностите на хижа „Провъртеника“ направихме снимки на разцъфнали в реката водни лилии. Любимо място на желаещите да тренират скално катерене е пещерата „Проходна“ („Божиите очи“). Времето бе ясно, така че видяхме изумителния феномен, привличащ посетителите в пещерата. В тавана, висок 65 м, вследствие на ерозията и подпочвените води са се образували два големи продълговати отвора, напомнящи очи. Като се застане по-навътре в пещерата, слънчевите лъчи падат косо и създават усещането за насочен поглед. Това са „очите“, пред които се моли поп Алигор-

Екскурзионно летуване на ТД „Добруджанец“

ко от филма „Време разделно“.

Следващата ни база бе хижа „Ком“ край Берковица. Тук сме идвали и преди, така че ни посрещнаха като стари приятели. Настаниха ни, вечеряхме вкусно приготвена в ресторанта храна. На сутринта отпътувахме към гр. Враца. Влязохме в Регионалния исторически музей – един от най-уредените и богат с експонати музей. За разглеждане на всичко са необходими часове. А времето сякаш спря, когато влязохме в залата с Рогозенското съкровище. Във Видин бяхме в крепостта „Баба Вида“ на брега на Дунав. Изградена е върху останки на античния град Боония. Строежът на средновековния замък започва през втората половина на Х век, но по време на Второто българско царство (края на XII – началото на XIV век) се извършва и най-същественият градеж. Последният български цар, преди падането на България под османско владичество, Иван Срацимир (1324–1397 г.) е живял в крепостта. Тя е заобиколена от ров, който някога се е пълнел с вода от река Дунав, а мостът е бил подвижен. При разкопки са открити основи на параклис от XIII-XIV век. „Баба Вида“ е сред най-запазените средновековни отбранителни съоръжения в България.

Следобед „се скрихме“ в прохладата на пещерата „Магурата“. Температурата вътре е 120 целого-

дишно. Според геоложки проучвания образуването на пещерата е започнало преди около 15 млн. години. В една от залите са разкрити праисторически рисунки, издълбани в скалата и изрисувани с прилепно гуано. Фигурите изобразяват танцуващи женски силуети, танцуващи и ловуващи мъже, маскирани хора, животни, звезди, оръдия на труда, растения. Рисунките датират от различни епохи – епипалеолит, неолит, енеолит, начало на ранно-бронзовата епоха. Слънчевият годишен календар от късния неолит, открит там, е най-ранният слънчев календар, открит досега в Европа. „Големият сталактон“ е с височина над 20 м и диаметър на основата 4 м. „Падналият бор“ пък е най-големият сталагмит в изследваните български пещери с дължина над 11 м и диаметър в основата 6 м. Пещерата се използва и за производство на шампанско. Ранно вино, което отлежава при естествени условия, сходни с тези, използвани при производството на френско шампанско.

Не пропуснахме възможността да разгледаме уникалния пейзаж, който предлагат скалите над Белоградчик. Крепостта „Калето“ е една от най-добре запазените в страната. Използвайки естествената непристъпност на скалите, през I-III век римляните поддържат тук крепост за охрана на стратегическите пътища, които пресичат района.

В късната античност тя е част от отбранителната система на Римската, после на Византийската империя. Крепостта е доизградена от българите и турците.

На 20 км от Белоградчик край с. Орешец се намира пещерата „Венец“. Впечатлихме се от багритите и формите на калцитните образуванията, които природата е извайвала в продължение на хилядолетия. Неслучайно мнозина определят тази пещера като най-красивата в България.

От хижа „Ком“ осъществихме изкачване на едноименния връх. Времето бе подходящо: за 2 часа и половина бяхме на върха. Направихме си снимка до барелефа на Вазов, а по обратния път се отбихме и до така наречения Вазов камък.

Следващите ни посещения бяха в Клисурския манастир „Св. св. Кирил и Методий“, на 9 км от Берковица, Лопушанския манастир „Св. Йоан Предтеча“ и Черепишкия манастир „Успение Богородично“ в Искърското дефиле. В годините на националното Възраждане този манастир е просветно средище. Тук е музеят на Вазов. Пресъздадена е обстановката, в която авторът обмисля и написва разказа „Една българка“.

Отправихме се към Зелениград близо до гр. Трън. Целта ни бе да осъществим преход по екопътека в красивото ждрело на р. Ерма. Наистина е удоволствие да се раз-

ходи човек в прохладата на гората, да премине по мостчетата над реката, да погледа рибките в рибарника, да протегне разперени ръце на високата площадка горе на скалите. Не може за един ден да се мине по целия изграден маршрут (над 13 км), но всеки според своите предпочитания избира къде да се разходи.

Следващия ден отделихме за разходка около Власинското езеро в Западните покрайнини, Сърбия. В Босилеград направихме снимки пред паметника на Васил Левски, разходихме се из градчето и побързахме да се върнем в България, за да имаме време да посетим Музея на млякото в с. Студен извор, близо до Трън. До музея се намира родната къща на д-р Стамен Григоров – български микробиолог и лекар. Той е първият учен, описал бактерията *Lactobacillus delbureckii* subsp. *bulgaricus* – микроорганизъм, предизвикващ образуването на кисело мляко. Наблизо е с. Бусинци, известно с керамиката си. В музея и работилницата на майстор Петър Гигов разбрахме защо „във всяко гърне чорба не става“.

Следващата ни база бе в с. Шипково. От тук осъществихме два прехода – по екопътека „Опасният зъб“, Тетевен, и вторилен град близо до гр. Трън. Целта ни бе да осъществим преход по екопътека в красивото ждрело на р. Ерма. Наистина е удоволствие да се раз-

вайси. Как да не си направим човек снимка до тях! А после да отморява в лековитите минерални води в с. Чифлика и с. Шипково.

Последният туристически обект, който ни спря по обратния път, бе пещерата „Съева дупка“ до с. Брестница, Ловешка област. За 1 час обиколихме петте зали – Купена, Срутището, Хармана, Белия замък и Космоса. В зала Хармана има много добра акустика – тук се провеждат концерти. В нея са пели много хорове и известни изпълнители, снимани са и няколко филма. „Съева дупка“ е изключително красива – в нея се срещат всички видове пещерни образувания – сталактити, сталагмити, синтрови езера, драперии и др. Със своите стени и таван, покрити с каменна украса, пещерата създава усещането, че човек се намира в катедрала. Десетките коли на паркинга пред входа й показваха колко посещавана е тази пещера.

По нашия маршрут видяхме много забележителности, доста пропуснахме – едно, че вече сме ги разглеждали, и второ – така си оставяме възможността отново да се върнем там. Красива е нашата Родина и всяко кътче може да очарова със своята неповторимост. Нека обичаме това наше богатство, да разказваме за него, нека го опазваме!

Димо Димов
председател на
ТД „Добруджанец“

От 24 до 28 юли кюстендилци от Туристическо дружество „Осогово“ – гр. Кюстендил, и гости от Крива Паланка (Македония), София, Пловдив и Ямбол се насладиха на смайващи гледки с уникалното биоразнообразие на делтата на река Дунав край румънския град Тулча. Посетихме румънското село Никулицел (Никулица), край което се предполага, че е била местността Онгъла. Тук предвожданите от хан Аспарух българи се установяват и след победна битка с византийците създават през 681 г. държавата си на територията между Дунав и Стара планина. Част от поредната вълнуваща екскурзия бяха още пещерата Орлова чука, крепостта „Червен“, Ивановските скални манастири, Басарбовският скален манастир, резерватът Сребърна и крепостта „Меджиди Табия“ край Силистра. Разгледахме и забележителностите на град Русе, както и на черноморския град Констанца, курорта Мамая и свързания също с българската история град Браила в Румъния.

Групата от близо 40 туристи бе попълнена в автобуса след спирки в София и край Русе. Първият туристически обект през първия ден бе пещерата Орлова чука близо до село Пепелина на около 40 км от Русе. Пещерата е открита през 1941 г. от овчар, който пасял стадото си в района. В нея са намерени скелети на пещерни мечки. Счита се, че е била обитавана от хора през палеолита и каменно-медната епоха. За посетителите са достъпни и осветени около 3 км от тази забележителност. В галериите ѝ живее писклив прилеп (Chiroptera), който е уникален за Европа вид. Прочуванията на пещерата продължават. Първата пещерна зала е наричана „Концертна“ – заради добрата акустика в нея често се изнасят концерти, а в чест на това посещение групово бе изпята песента „Хубава си, моя горо“. В пещерата има интересни образувания, като „Динозавъра“, „Бухала“, „Костенурката“ и др. Всички от групата преминаха и през небезизвестното кладенче на пещерата, което изпълнявало всякакви желания, но само по едно за всеки, потопил си ръцете в него. Последваха визити до средновековната българска крепост „Червен“ край едноименното село (един от най-значимите военни центрове на Втората българска държава (XII-XIV век), Ивановските скални църкви, отличаващи се от другите скални манастирски комплекси в България с добре запазените си стенописи, както и Басарбовският скален манастир „Свети Димитър Басарбовски“ – единствен действащ скален манастир в България. При всяка една от забележителностите бе получена богата информация от местни екскурзоводи, а преди нощувката в хижа „Приста“ край Русе отново имаше време за забавление с народни хора и авторски песни на носещия почти навсякъде китарата си водач Любомир Младенов. Особено впечатляваща е песента „Жълтата стрелка“, посветена на маркировката, която насочва пилигримите по пътя Камино в Испания.

На сутринта автобусът потегли към езерото Сребърна и едноименния резерват близо до Силистра, а пътят бе взета екскурзоводката Богдана от Русе, която в следващите дни се доказва като изключителна професионалистка и предостави невероятно любопитна инфор-

По делтатата на Дунав и на Онгъла

мация и факти за всички предстоящи градове и обекти. Младата екскурзоводка Яна от Природонаучния музей в Сребърна пък разказа за богатото разнообразие в биосферния резерват, а с помощта на бинокли всички зърнаха единични бройки от така популярните за езерото пеликани. Резерватът се намира на главното миграционно трасе на прелетните птици между Европа и Африка, наречено „Via Pontica“. В резервата се срещат 139 вида висши растения, като 11 от тях са редки или застрашени от изчезване извън територията на Сребърна. Животинският свят е от 41 вида бозайници, 11 вида влечуги, 10 вида земноводни и 24 вида риби. Резерватът е известен най-вече с птиците – 221 вида на неговата територия. Това е единственото традиционно в България гнездовно находище на голяма бяла чапла. През 1983 г. Сребърна (площ от около 892,05 хектара, както и буферна зона от около 540 хектара) влиза в Списъка на паметниците на световното културно наследство и природните забележителности на ЮНЕСКО.

Следващата спирка от втория ден бе крепостта „Меджиди Табия“ южно от Силистра. Това е единствената напълно съхранена крепост от османската епоха в България. Тя е най-запазеният от шестте укрепителни пункта на фортификационната турска система, изиграла важна роля в Кримската (1853-1856 г.) и Руско-турските войни (1853-1856 г. и 1877-1878 г.). Идеята за построяването на тази система от военни укрепления е дело на немския военен инженер Хелмут фон Молтке (1800-1891 г.), а крепостта е строена през периода 1841-

1853 г. с безплатния труд на 300 принудително събрани българи. Главните майстори са от Дряново, а каменоделците са от региона на Силистра. След крепостта бе премината границата с Румъния, а на път към румънския черноморски град Констанца в далечината бе видян Траяновият трофей – монумент в село Адамклиси, Северна Добруджа, днешна Румъния, построен от император Траян през 109 година в римската провинция Мизия в чест на победата му над даките през 102 г. в битката при Тапае. Монументът е издигнат символично на мястото, където в 92 година е победен XXI Хищнически легион. До неговото изграждане на мястото има олтар, върху стените на който са изписани имената на 3000 легионери и ауксилиари, загинали тук в битка за републиката. В Констанца имаше време за кратка разходка по крайбрежната ивица и стария център на града. Това е най-старият обитаван град в Румъния (основан през 600 г.) с население 302 171 жители (по данни от 2009 г.). Той притежава най-голямото пристанище на Черно море, което е едно от най-големите в Европа. Интересни забележителности са също Генуезкият фар, катедралата „Св. Петър и Павел“ и голямата джамия „Махмуди“. Из разположения в съседство курорт Мамая (най-голям на румънското черноморско крайбрежие, представляващ ивица земя между Черно море и езерото Сютгьол) бе направена панорамна обиколка с автобуса, който след това се отправи към град Тулча. Там бяха предвидени следващите две нощувки в тризвезден хотел с вечеря и закуска. След вечерите имаше дос-

татъчно време за разходки из центъра на града и крайбрежната улица покрай река Дунав. Именно делтата на Дунав (от 1991 г. е част от световното природно наследство на ЮНЕСКО) бе кулминацията на екскурзията в началото на третия ден с близо четиричасово пътешествие с малки лодки за по 10 души. Дълга е 75 и широка 65 км, а площта е близо 3500 квадратни километра. Начало на делтата слага разделянето на Дунав на два основни ръкава – Килийски и Тулченски. Килийският ръкав протича през Одеска област, като по неговото протежение е образуван отделен украински биосферен резерват. На 17 км надолу по течението Тулченският се разделя също на два ръкава – Георгиевски и Сулински, които се вливат поотделно в Черно море. Никъде другаде по света няма събрани на такава площ 250 вида птици. От тях 180 са европейски, а 70 вида – прелетни, които идват от Африка и Азия, по-точно от Египет, Судан, Иран и Индия. Делтата се пресича от 45-ия паралел северна ширина, което е точно половината от разстоянието между Северния полюс и Екватора. Всички се насладиха на богатото биоразнообразие на този природен феномен, успявайки да видят безброй чайки, которморани и по-малко на брой лебеди и пеликани.

След уникалното пътуване по ръкавите и каналите на делтата на Дунав по програма предстоеше посещение на село Никулицел (Никулица), за което се предполага, че се намира в рамките на Онгъла. Укрепеният лагер и едноименната местност се намирали в района на делтата на Дунав, но точното им местонахождение не е установено безспорно. Друга версия поставя Онгъла в района на Галац, до река Серет. Част от учените смятат, че Онгъла се е намирал в днешна Бесарабия. Предполага се, че укрепеният лагер на прабългарите е бил на несъществуващия днес остров Певки. След разпадането на държавата Велика България на кан Кубрат, Кубратовият син Аспарух и предвожданите от него българи мигрират под натиска на хазарите и прекосяват река Днепър и Днестър. В края на 60-те години на VII век се установяват в Онгъла, в непосредствено съседство с Византия. Опитът на император Константин IV Погонат през 681 г. да унищожи новите съседи на империята завършва с разгром на византийците в битката при Онгъла, а след нея Аспаруховите българи установяват държавата си. Всички от групата се снимаха горди с българското знаме пред кметството на село Никулицел, след което посетиха

и средновековната българска църква „Свети Атанас Летни“. Тя е строена през XIII-XIV век, почти идентична е с Боянската църква и е най-старата запазена в Добруджа, но със свалени български стенописи още през 80-те години на миналия век.

След това имаше немалко път с преминаване и на Дунава чрез ферибот град Браила с население от около 180 000 жители. Градът е тясно свързан с историята на България и нейните националноосвободителни борби. Там е създадено Българското книжовно дружество, преобразувано по-късно в Българска академия на науките. В града има занемарена в последните години българска църква „Възнесение Господне“ с красива архитектура. Изграден е и бюст-паметник на Христо Ботев, за който любовитство проявиха и няколко млади румънки, след като видяха толкова голяма група да се снима пред него. Няколко месеца в Браила е живял и Иван Вазов, който по-късно написва „Немили-недраги“ - драматичната и неподправена история на българските хъшове. На мястото на странноприемницата, приемала българските хъшове, днес има жилищен блок, но живеещ в него румънец е изградил паметна плоча, която да напомня за Христо Ботев и хъшовете. Българските хъшове оставили още една следа в Браила - тук те играли в първата театрална труппа в града, основана от първия български режисьор Добри Войников, чийто барелеф е поставен в местния театър.

Преситената за деня програма доведе и до късно прибиране в Тулча със заключаване вечеря някъде около 23:00 часа.

В четвъртия ден от екскурзията се отдели достатъчно време за пешеходна обиколка, свободно време и пазаруване в град Тулча, в който живеят представители на над 20 народности групи. За пъстротата на населението на Тулча в миналото напомня джамията „Азизие“, катедралата „Св. Никола“ - на името на светията, закрилник на рибарите, и други забележителности на града. През пролетта на 1857 г. българи завършват първата тук внушителна църква - храма „Свети Георги“. Часовниковата кула на храма „Св. Георги“ е висока 27 метра и звукът от камбаните ѝ отеква и днес на всеки половин час. До църквата е имало и българско военно гробище от времето на Първата световна война, което днес е заличено. Катедралата на града „Св. Никола“, отворила врати през 1865 г., също е българска църква. Сред ктиторията, сочени от румънската историография, се четат имена, като Георги Узун Тома, Василе Неделчо Гъската, братя Сотиревци и др. През 1866 г. за известно време в града пребивава Васил Левски, за да се срещне със Стефан Караджа. В дунавския град има археологически музей и музей на Дунавската делта с аквариум.

След това автобусът пое по обратния път през Констанца за България. Преди последната нощувка имаше време за панорамна обиколка на Русе и показване на всички по-интересни места в града от екскурзоводката Богдана, която бе изпратена да се прибере вкъщи със сърцераздиращо стихотворение и аплодисменти. Вечерта отново имаше подобаващи песни и хора, сред които и „Дунавско“ на брега на Дунава.

Предстояха 400 км път до Кюстендил, но преди отпътуването, в последния ден, групата имаше на разположение три часа за пешеходна разходка из забележителностите на Русе, сред които къщите на баба Тонка Обретенова и Захари Стоянов, както и други индивидуални занимания.

Русе е петият по големина град в България с население 145 765 души и често е наричан „Малката Виена“ заради многобройните сгради - паметници на културата, в чиято архитектура са застъпени стиловете необарок, модерн, неокласицизъм и сецесион. Архитектурата на града е уникална за България и привлича все повече туристи. Девизът на Русе е „Град на свободния дух“.

След прибирането у дома едва ли има някой разочарован от видяното и поредните изживени прекрасни емоции.

Текст и снимки: **Георги Георгиев**
ТД „Осогово“ - гр. Кюстендил

Експедиция „Боснански Маглич – Джеравица – Каймакчалан 2016“

Отлагано 5 години, най-после започнахме пътуването си до Босна и Херцеговина, Косово, Македония и Гърция, за да изкачим върховете Боснански Маглич, Джеравица и Каймакчалан.

24.06.2016 г. (петък)

Тръгнахме от Казанлък в 4:15 ч. с автомобил „Субару Вагон“ през Карлово и Драгоман. Границата преминахме в 8:40. След Пирот и тунелите край Островица се отбихме вдясно до манастира „Св. Петка“, построен с лептата на каменоломни работници през 1898 г.

Напуснахме магистралата на разклона за Крушевец и край манастира „Въведение“ до Медуше обядвахме на сенчесто ушрение. След Ужице посетихме Национален парк „Тара“ и светилището „Креманско пророчанство“. Наблизо минава железопътната теснолинейка, някога свързвала Ужице с Вишеград и Сараево. По част от трасето „Шагранска осмица“ се движи лятно време и по Коледа влакчето „Носталгия“.

На Сръбско-босненската граница платихме екологична такса 6 лв. и след половин час бяхме на Вишеград. На пълноводната река Дрина (образувана от сливането на черногорските Пива, Тара и Лим) е грамадният каменен мост, изграден през 1571-1577 г. Каменният Андричград се намира на десния бряг на реката във Вишеград и се състои от музейни сгради, вътрешни дворове, колонади, паметник на Иво Андрич и църква.

През Горажде и Фоча, след стръмно-завоеств път, се добрахме в долинното разширение, където е село Тлентице. Автотрасето за Мъгличките започваше вляво в североизточния край на поляната. Половината бе асфалтирана, а останалата част - макадам. Преодоляхме осем серпентини. На 3 места имаше та-

бели и стрелки за странични обекти и за Мъглич. Очакваният последен червен стълб в местността Яворни кръщ (Поква Дерначище) на 1640 м н.в., от който почва пешеходната пътека и който по спомените на Бельо, Евгений, Леонардо и Славян трябваше да е вдясно, се оказа вляво от пътя. На голямата поляна разпяхме бивака. В далечината просвяткаше отминаващата буря. Направихме палатките, вечеряхме и легнахме в полунощ.

25.06.2016 г. (събота)

В 6:45 ч. тръгнахме на запад от бивака, по червено-бяла маркировка (с кръгчета и петолъчки), покрай паметната плоча на планинар Пачо Акмо (1962-2010). По тревясал камionen път, през иглолистна гора, смесена с букаци и масивни пейки, стигнахме клековия пояс. След леко изкачване покрай големи понори и леко слизване в сух циркус починахме преди стръмно изкачване с помощта на 7 парпетни поцинковани въжета. От седловината по вододела на северозапад и с малко катерене по куполообразния босненски първенец в 9:32 бяхме горе, на 2386 м н.в. На югоизток се виждаше Дормидор с Боботов Кук (2523 м н.в.), на юг - Трновачкото езеро и връх Волюяк (2336 м н.в.), а на югозапад - едноименната планина. На северозапад - Зеленгора, с най-високия си връх Брегащ (2015 м н.в.).

Разписахме се в книгата, сложена в метална кутия, до пирамидата и пилон с ламаринено знаме. Стояхме горе 15 минути и през седлото за 30 минути отидохме до съ-

седния Черногорски Маглич (2396 м).

Сред облаци и слънце, покрай снежна пряска, за 2 часа бяхме до колата. В южния край на долината, вдясно, е грандиозният паметник и музей на партизанската битка през 1942 г. Край голямото Билечко езеро влязохме в Черна гора. Минахме над Никсичкото езеро - с много островчета и изумрудена вода. Бързо, без обръкване, с джипиеса, преминахме столицата Подгорица (19:56). През много тунели на разклона за Мойковац хванахме десния вариант за Беране. Неоживен, но тесен и бавен път. През Колашин, вечеряхме след Рожане.

26.06.2016 г. (неделя)

Изкачихме се до границата. След 6 км спускане влязохме в Косово. Отново бавно 8 км спускане с остри серпентини. След Новоселе пренощувахме, без да разпъваме палатки, в изоставена нива.

В Печ, в 7:40 ч., се срещнахме със Сали Молоху - дългогодишен председател на туристическото дружество „Джеравица“. Отидохме до село Юник, южно от града. Дойде синът му Егонис с черен джип, платихме 200 лв. за превоза и тръгнахме по долината на река Ереник нагоре, по широк разкалян път, който някога ще бъде асфалтиран. Покрай ресторант, водопадче, дъбово-букови и големи смърчови гори бяхме закарани на овчарските станове Гацафери, на края на горския пояс. Тръгнахме нагоре по червено-бяла лентова маркировка. През долче, водопад и поточета до трасе на път, тераса, езерца се ка-

чихме до Голямо езеро с неправилна форма. Около 20 метра вървахме по камъни във водата, подпирайки се на отвесния каменен южен бряг. Загърмя и заваля. Покрай грамадни скали се заизкачвахме към южното ребро. Заваля и град с големината на грахово зърно. В 12:55 бяхме на купола на Косовския първенец Джеравица (2656 м н.в.). Величествена панорама на планината Проклетия - върхове, езера, потоци, водопади, облаци, мъгли. Внимателно, зъзнещи, заслизахме обратно. До Голямото езеро дъждът спря. Обядвахме набързо и стигнахме до началото на големия път, на 200 м от вилата на Сали. Наоколо по двата склона на огромната долина, сред полуизсечената гора имаше около 200 нови, модерни сгради, някои със слънчеви панели на покривите. Големи джипове сновяха между тях. Качихме се на „Опела“ и слязохме в Юникза. Прехвърлихме се на „Субаруто“ и се придвижихме до Децинския Високи манастир, основан през XIV век. В него са мощите на св. Крал Стефан Урош III, починал през 1331 г. В манастира има 40 монаси. Църквата е грамадна, с каменна облицовка. Целият комплекс се охранява от Италианския контингент на Международните мироопазващи сили (KFOR).

В Печ („Пея“ на албански) се настаняхме в 2 стаи на хотел „Пея“. Изсушихме палатките в коридора и се разходихме из центъра на третия по големина град в Косово и покрай река Бистрица.

Продължава на стр. 19

Туристите от Стара Загора омаяни от красотата на Балканските върхове

Туристическо дружество „Сърнена гора“ - Стара Загора осъществи своя пореден голям проект. Групата от 23-ма старозагорци се завърна след 9-дневната експедиция „Западни Балкани“.

За впечатленията и емоциите разказва Паолина Стойчева – ръководител на групата.

„Изморени сме, но физическото изтощение няма нищо общо с препълнените ни с красота сърца и очи! Страхотна група! Тук искам да благодаря и на планинския водач Митко Жечев, с който бяхме в невероятен тандем! Целта на нашата експедиция бе изкачването на първенците в Македония, Косово и Черна гора.

Впуснахме се в приключението от македонския манастир „Свети Йоаким Осоговски“ край Крива паланка, където запалихме по свещичка и се помолихме да осъществим начинанието си и да го завършим всички живи и здрави. Всеки от нас бе запленил от това свято място. Оттам се отправихме към Национален парк „Маврово“ и едноименното езеро. На следващия ден - 17 юли, изкачихме връх Голям Кораб,

висок 2764 м. На третия ден след изкачване до манастир „Св. Никола Шишевски“ в каньона Матка и огледане във водите на р. Треска се запътихме към Прищина, Печ и планината с многозначителното име Проклетия (Албански Алпи), където извисяваше чело косовският първенец връх Джеравица със своите 2656 м. Изобилие от цветя, вода, билки и усещане за свобода и безметежност!

В четвъртия ден отпътувахме за Национален парк „Дурмитор“ в Черна гора и каньона Тара (наречена „Сълзата на Европа“), който е втори по големина в света след Гранд Каньон на р. Колорадо в САЩ. Посетихме и най-високия град на Балканите - Жабляк, сгъшен в планините на 1500 м н.в. Оставаше ни най-трудният за изкачване връх – Боботов Кук с неговите 2523 м. Последва 12-часов преход, въжета за изтегляне, но след това си горд, че си преодолял себе си и само можеш да благодариш на планината, че те е допуснала до себе си! Слязохме през „Ледената пещера“ и Черното езеро. С този преход сложихме венеца на цяла-

та експедиция. Оставаша ни два дни за удоволствие - обиколка на прекрасния Дубровник – перлата на Адриатика, остров Св. Стефан, Которския залив, Будва, Подгорица, надникнахме и около Шкодренското езеро в Албанските планини, насладохме се на нощно Скопие.

Амбициозен проект с дълги преходи средно по 8-9 часа, много километри пътуване, но го осъществихме! Щастливи сме, че приехме предизвикателството, защото получихме страхотен заряд!

Навсякъде групата ни беше облечена със специални тениски, на които са изписани имената на 3-те най-високи върха, които изкачихме, както и логото на експедицията „Балкански първенци“.

Има ли смисъл да споменавам, че на всеки връх се развяваше Българският трибагренник и всички пеехме „Мила Родино!“? Ние сме влюбени в България, обичаме я толкова много! Пътуваме, но винаги се връщаме... за да запеем с още по-бодър глас: „Прекрасна си, мила Родино!“... Красотата е навсякъде... тя няма националност!

Паолина Стойчева-Пидакева

На Триглав

На 29 юли 2016 г. група от 16 членове на Туристическо дружество „Стратеш“ – Ловеч, използвайки алпийски умения и способности, изкачиха словенския първенец връх Триглав, 2864 м в Юлийските Алпи. Достигането се осъществи по маршрути, осигурени на места с метални хватки и въжета, т.нар. виаферата /Via ferrata /. За морална подкрепа и опора участие взеха и трима планински спасители от ПСС Ловеч и един от ПСС Тетевен.

Събитието беше планирано и подготвяно в продължение на година и се осъществи с финансовата подкрепа на Община Ловеч. На трудностопния и мечтан връх с гордост развяхме знамето на нашата община в знак на благодарност и уважение!

През оставащите дни на проявата посетихме красивата пещера Постойна яма, световния ски курорт Кранска гора, езерата Блед и Бохинско, както и красивата столица на Словения - Любляна.

Цветелина Бенева

На връх Триглав 2864 м.

През високите порти до върховете на Пирин

ТД „Стратеш“ – гр. Ловеч, проведе традиционните си от десетилетия летни походи в Пирин - любима масова проява. Тази година от 13 до 17 август участие в нея взеха 56 туристи от 11 до 72 години, разделени в 5 различни по трудност маршрута.

Обходен беше най-високият и красив дял на планината - Северен Пирин. Изкачени бяха 15 върха над 2500 м: първенецът Вихрен (2914 м н.в.) по адриатиновия Джамджиев ръб, обиталище на пиринските еделвайси; Кутело (2904 м н.в.), Бански суходол 2884 (м н.в.), Байови дупки (2820 м н.в.), Хвойнати (2635 м н.в.), Възела (2620 м н.в.), Дончови караули (2623 м н.в.), Башлийски чукар (2732 м н.в.), Синаница (2516 м н.в.), Муратов връх (2669 м н.в.), Безбог (2645 м н.в.), Сиврия (2593 м н.в.), Полежан (2851 м н.в.), Джангал (2730 м н.в.), Момин двор (2723 м н.в.). Голяма част от туристите преминаха по Кончето - високо разположена на 2810 м н.в. седловина между върховете Кутело и Бански Суходол. Радвахме се на прекрасно слънчево време,

На връх Джангал 2731 м.

свежи утрини и красиви залези. През първия ден навлязохме в зеления пояс на иглолистните гори едновременно край хижите „Бъндерица“, „Демяница“, „Безбог“, „Яворов“. В следващите дни поехме нагоре в алпийския пояс през полета от морени, край сини ледникови езера в големите циркуси на Пирин: Василешки, Валявишки, Поповоезерен и Бъндеришки, към тесните порти високо в небето и надоблачните, мраморните върхове. Уютно убежище ни даваха заслоните Тевно езеро и Спано поле, хижа „Синаница“. От Тев-

но езеро по известната пътека с оранжеви точки за час и половина изкачихме рядко посещавания, величествен, гранитен връх Джангал с великолепно гледка към Полежан и Газей, великаните на Пирин - Вихрен и Кутело, Самодивските езера. На следващия ден покрай красивите Чаирски езера достигнахме до дървените бунгала на заслон Спано поле - много уютно и гостоприемно място с леденостудена вода, голям пояс от боровинки и красивата розово цвятяща билка върбинка. Тук е мястото да спомена, че видяхме някои от

ендемичите на Пирин: жълт пирински мак, малката камбанка, дребнолюспест карамфил и защитените видове: еделвайс, безстъблена решетка, метличини, бял скален карамфил, карпатско подрумиче.

Навсякъде бълбукаха бистри, свежи води, от които можеш да пиеш. Във въздуха планираха с часове скални орли, а над езерата се спускаха скални лястовици - един истински див и първично чист свят! От Спано поле за два часа и половина изкачихме на бърз ход по стръмните мраморни сипеи връх Синаница с възшебната гледка към синьото езеро на едноименния циркус и величественото, бяло, карстово било на Пирин. Връщайки се в заслона с падането на нощта, намерихме вкусна, топла храна и истинска дървена баня в едно от бунгалата - голям лукс на тази височина. Приятно бяхме изненадани и от доброто покритие на мобилните оператори по върховете и хижите, което ни позволи да споделяме впечатления и снимки в реално време.

В последния ден от походи-

те една значителна част от туристите слязохме през хижа „Вихрен“ с уморени тела, но за запленили души. Освежихме се с чудодейния цитрусов фреш, който се предлага там, и продължихме надолу край прочутата Байкушева мура, открита през 1897 г. и описана като най-старото иглолистно дърво в България, на повече от 1300 г., от лесовъда Костадин Байкушев. Установихме се на хижа „Бъндерица“ с прекрасна моравка, кухня и кафене. Посетихме атракциите на Бъндеришка поляна на половин час път надолу към Банско - най-голямата надуваема водна пързалка, 350 м, проследихме тренировка на биатлонистите на модерния им комплекс, имаше надуваеми замъци и пързалки за най-малките, приятни заведение и много млади хора с деца. В дъното жужеше кабинковият лифт, който за половин час стига до Банско, но ние останаме за прощална вечер с Пирин.

По пътя към Ловеч минахме обратно край Рила, Верила, Витоша, пресякохме Стара планина и чухме покана от председателя на дружеството Светослав Генков за предстоящите прояви.

Текст и снимка:

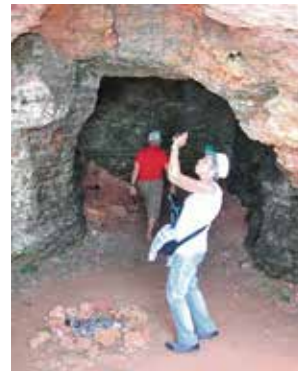
д-р Дарина Петрова

За четвърти пореден път от 19 до 21 август се проведе станалият традиционен национален поход на туристи ветерани от цялата страна. Организаторите от клуб „Одисей“ – гр. Добрич, с председател Дима Проинова, се бяха погрижили за доброто протичане на срещата. Участниците бяха посрещнати по български обичай – с китка здравец и вкусна пита с шарена сол. В срещата участваха представители от клубовете в градовете: Бургас, Варна, Видин, Враца, Габрово, Горна Оряховица, Кнежа, Ловеч, Плевен, Попово, Русе, Ст. Загора, Червен бряг, Ямбол, Шумен и София (клуб „Алеко“, „Витоша“, „Черни връх“ и „Иван Вазов“). Националният поход се проведе по маршрута: Детски комплекс „Виктория“ – Балчик – пешеходен поход от Камен бряг – резерват Яйлата – нос Калиакра – исторически център „Онгъла“ до село Българево – дворецът на румънската кралица Мария. Посетена беше Ботаническата градина в Балчик и някои забележителности в гр. Добрич. Дима и нейният екип се бяха погрижили за посрещането и настаняването на гостите, ав-

Четвърти национален поход на туристи ветерани

тобусен превоз за похода, екскурзовод и вкусна вечеря. Музикалният водещ беше на ниво, което допринесе много за доброто настроение на туристите. Те непрекъснато, без много почивки, танцуваха кръшните български хора и пяха до зори. Завързаха се нови познания, обмениха се мисли, предложения и препоръки за бъдещи прояви, за по-лесно преодоляване на някои несгоди и проблеми, за по-добро ежедневие и живот на туристите ветерани. На участвалите клубове бяха раздадени удостоверения и награди. Награди получи и най-малката присъстваща Наталия Калоянова, както и най-възрастният турист бай Райко от Габрово, на 93 години.

Инж. Ал. Андонов
гр. Ловеч

Общо 80 планинари – членове на КППТ и ТС „Трапезица – 1909“, бяхме отново в Рила и Пирин, за да се насладим на красотите им и да направим прекрасни преходи из тях за 9 дни (30.07. – 07.08. 2016 г.). Това бе „традиционната“ ни ГОЛЯМА лятна проява, като маршрутите бяха коментирани още през януари – когато бе утвърден календарният план на клуба. В Рила бе една стационарна група от 3-ма планинари с водач 86-годишният доайен Васил Влаев, с изходен пункт гр. Разлог и с. Добърско, стационарно на хижа „Добърско“, с лъчови преходи, бране на билки, разглеждане забележителностите на с. Добърско, гр. Разлог, гр. Банско и приключване в гр. Добринище.

В Рила и Пирин бяха няколко групи:

Първата от 8 планинари, водени от Николай Николов, с маршрут: хижа „Ив. Вазов“ – хижа „Мальовица“ – хижа „Рибни езера“ – хижа „До-

Летни прояви на Клуба по пешеходен туризъм при ТД „Трапезица – 1902“

бърско“ – хижа „Вихрен“ – хижа „Яворов“ – гр. Добринище;

Втората от 8 планинари, водени от Бранимир Рибаров, с маршрут: хижа „Мальовица“ – заслон „Страшно езеро“ – хижа „Мечит“ – хижа „Безбог“ и гр. Добринище, впоследствие допълнена от още 5 планинари;

Третата от 8 планинари, водени от Атанас Атанасов („чичо Манчо“) с маршрути в Рила и Пирин.

В Пирин планина бяха 39 планинари с водач Станчо Русев, с изходен пункт гр. Банско по маршрут: хижа „Вихрен“ – хижа „Синаница“ – заслон „Тевното езеро“ – хижа „Безбог“ и гр. Добрини-

ще, като за кратко се включи и най-малкият участник – Вихър Бонев, на 11 месеца.

Група бе разделена условно на две подгрупи: „ЕКСТРЕМНА“, която в по-голямата част се движеше по немаркирани пътеки – особено при маршрутите между нощувките в една и съща хижа, и „НОРМАЛНА“, която се придвижваше основно по маркираните пътеки.

Успяхме да изкачим по-голямата част от върховете на Северен Пирин – Вихрен (дори по „Джамджиевия ръб“), Кончето, Бански Суходол, Кутело II, Кутело I, Муратов, Синаница, Джангала, Момин двор, Валявишки

чукар, Каменица, Джевно, Кременски циркус, Безбог, Голям Полежан, Стражите и др.

Към пиринската група се присъединиха и 12-те планинари, водени от Роман Сидоркин, които се завърнаха от Република Черна гора, където успяха да изкачат албанския връх Мая езерце в планината Проклетие и връх Боботов Кук в планината Дурмитор, разглеждайки красивия каньон на р. Тара, Котор, Будва и др. Успяха да изкачат и върховете Голям Полежан, Малък Полежан, Джангала, а някои да се разходят до Поповото езеро. И... среща в гр. Добринище.

Станчо Русев

На Мальовица за рождения ден на Людмил Янков

Всяка година на 11 август ТД „Осогово“ организира излет до Втора тераса на Мальовица в Рила.

Поводът е рождения ден на кюстендилския алпинист Людмил Янков – героя от Еверест. Туристи, планински спасители и приятели отново изкачиха Втора тераса, където поднесоха цветя на паметната плоча на Людмил Янков. На 11 август той щеше да навърши 63 години. Тук бе и синът на алпиниста – Людмил-младши. Секретарят на дружеството Силвия Михова припомни дати и събития от живота

на Людмил Янков, а деца рецитираха неговите стихове. Тази година сред туристите имаше и 15-ина малчугани, които успешно се справиха с изкачванията. По традиция бяха организирани два маршрута, по които премина групата – към връх Мальовица (2729 м н.в.) и връх Камилата (2621 м н.в.).

На 17 април 1988 г. кюстендилските алпинисти Людмил Янков и Стоян Наков загинаха при тренировъчен лагер под връх Камилата на Мальовица.

Даниела Стоименова
гр. Кюстендил

Има едно символично, емблематично обстоятелство в историята на организираното туристическо движение в България - то ни дава ключа за разбирането на неговата роля и значение в българската обществена и социокултурна среда вече повече от век, на фона на преживените от държавата и обществото перипетии, в условията на различни политически системи и нерядко драматични исторически събития.

Когато основателите му - над 300 души, се събират на 27 август 1895 г. по покана на Алеко Константинов, за място на това събиране е избран Черни връх. Но ето че някак от само себе си изниква един любопитен и интересен въпрос: Защо именно там?

Дали наистина това е било най-удобното място за създаване на организация? Нали такъв важен обществен акт изисква най-малкото водене на протокол, а и да се придаде някакъв що-годе делови и солиден вид на събирането, като се поставят, да речем, столове и маси за секретар, пък и за някаво, макар и импровизирано, ръководство на събирането, и т.н. Планинският туризъм несъмнено е интересен и привлекателен или, както се изразяват днес - „атрактивен“, ала нали, все пак,

НАГОРЕ!

туризмът не се изчерпва само с планинарството? Това се е знаело още тогава. Околностите на София по онова време вече се използвали като кратки развлекателни „туристически дестинации“ - нерядко разходките до близките села на Шоплука, било пеш или с файтони, в почивните дни били любимо развлечение на столичния „бомонд“, на чиновници, офицери и всякакви представители на тогавашната столична инте-

лигенция, обикновено със семействата им: учители, журналисти, художници, писатели, поети и т.н.

Още повече че в онзи паметен 27 август преди 121 години основателите са се събрали със съвсем конкретна цел - защото началото на българския организиран туризъм не е положено спонтанно, под влиянието на моментен ентузиазъм. Не, когато Алеко публикува поканата 4 дни по-рано във вестник

„Знаме“, целта на предстоящото събиране вече е ясна: да бъде основана организация. Не просто да се излезе на пикник, където да се хапне и пийне в планинска обстановка и на чист въздух.

И отново се изправяме пред същия едновременно любопитен, но и търсещ скритата символика въпрос: защо е избран Черни връх?

Въпросът е съвсем логичен: върхът е подходящ за

За по́чина на Алеко и неговите з

Продължение от стр. 1

НА ДОБЪР ЧАС КЪМ ЧЕРНИ ВРЪХ!

На 26 август следовници на Алеко поднесоха цветя на морената пред Народния театър „Иван Вазов“, откъдето на 27 август 1895 г. Щастливца е повел 300 човека към Черни връх. Присъстваха председателят на БТС доц. д-р Алексей Стоев, изпълнителният секретар Веселин Цанков, представители на софийските туристически дружества „Черни връх“, „Алеко-1899“, „Урвич“, на Българската федерация по ориентиране, „Зелена България“ и др.

В своето слово, в което пожела „На добър час на всички, които са тръгнали към Черни връх“, Димитър Гочев – член на Управителния съвет и председател на Сдруже-

нието на туристическите хорове в България, каза, че туристическото движение е създадено като продължение на ценностите на Възраждането и че е много важно да пазим туристическия морал.

В приветствените си думи към събралото се множество председа-

телят на БТС доц. д-р Алексей Стоев отново припомни заветите на отците основатели на БТС. „Ние помним техните думи и ще предадем всичко, което сме опазили, на следващите поколения.“

Хорът към Туристическо дружество „Алеко-1899“ изпя няколко

туристически песни и създаде настроение сред дошлите да почетат празника.

ПОКОЛЕНИЯ

Потокът от стотици, потеглили към Витошкия първенец, не спираше до обяд на 28 август – Деня на туризма. Едни от първите, които се изкачиха на Черни връх, бяха планинарите от ТД „Темпо“ – гр. Монтана. Володя Симеонов, председател на туристическото дружество, водеше група от 12 човека. „Всяка година се качваме на Черни връх. Качваме си: „Врх, предавай се, идваме! Затова сме се кръстили „Темпо“. В нашето дружество има 2 клуба – по пешеходен туризъм и велоклуб. Членовете ни са на възраст от 11 до 78 години. Ежегодно имаме прояви“, разказа Симеонов.

Огнян Ваташки, председател на ТД „Камен дел“ – Бояна, сподели, че в тяхното дружество членуват 40 души. „Всяка неделя идваме там, където са ходили дедите и бащите ни. Спим на хижа „Камен дел“ и през платото стигаме Черни връх. Искаме да благодарим на Централата на БТС за помощта, която ни е оказала за възстановяване на хижата, която нашето дружество стопанисва от 3 години. Нашите родители са я строили.“ На туристическия събор Мария Ранкова отпразнува рождения си ден сред приятелите от дружеството, които не спират да следват призива на Алеко „Опознай Родината, за да я обикнеш“.

Ентузиазъм кипеше в появата на учениците от Сдружение „Млад планинар“ към ТД „Кала-

бак“ – гр. Петрич. В него членуват 40 деца от 5 основни училища на града. Заедно са от три години. Техен ръководител е Гергана Сандъкчиева. През миналата година най-малкият покорител на 10-те планински първенци е била Виктория Траянова - на година и половина. Тази година най-малкият покорител е първокласничката Цветелина Танчева. Младите планинари пяха, рецитираха и се забавляваха, създавайки с присъствието си много настроение около импровизираната сцена на Витошкия първенец. На 2 октомври ще участват в похода „По стъпките на Самуиловите войни“, който се организира за трети пореден път и е проява от Националния календар на БТС. Румяна и Марина са на 14 години, а Кристина е на 11. И

изкачване, за една приятна туристическа планинска разходка - но когато се е предвиждало извършването на такова обществено мероприятие като създаването на организация, не е ли било по-уместно да се избере по-комфортно място? Нека да си представим, че нещо подобно се провежда днес: та най-малкото поканените ще се чувстват направо неуютно, ако наблизко няма паркинг за луксозни коли! Да не говорим за задължителното наличие на пунктове за хапване, разхладителни напитки, а и залата да бъде непременно с климатик в августовските жегги. Тогава не е имало климатици, но е можело да се избере по-сенчесто заведение...

И по онова време се е знаело: ентузиазмът си е ентузиазъм, но когато хората се събират за важно, делово и солидно събитие като създаване на орга-

низация, е необходима и съответната внушителна атмосфера. Дотогава туризмът е бил стихийна, любителска и индивидуална дейност - но вече става организирана. Това означава същото, което се предполага и днес: респектираща обстановка, протоколиране, гласуване, избирание на ръководни органи и т.н. А тук изведнъж - Черни връх... Снимките от архивите показват тогавашни туристи: все още ги няма сегашните удобни облекла за движение сред природата, мъжете нерядко с костюми и вратовръзки, жените с рокли и поли поради „неприличията“ да нхлузят панталони... Така че съвсем нормално и логично би било да се резервира някоя зала или ресторант ако не в София, то някъде из околностите, за да се организира по подобаващо сериозен и тържествен начин замисленото събитие.

А на Черни връх може да се отиде и друг път, просто като кратка планинска туристическа екскурзия, със съответния пикник горе между камънаците, и после обратно надолу към града...

Какво толкова има на Черни връх, та Алеко решава точно там да събере за пръв път организирано българските туристи?

Покрай всичките технически неудобства при създаването на организация (която, както всяка организация, се е предвиждала за движение сред природата, мъжете нерядко с костюми и вратовръзки, жените с рокли и поли поради „неприличията“ да нхлузят панталони... Така че съвсем нормално и логично би било да се резервира някоя зала или ресторант ако не в София, то някъде из околностите, за да се организира по подобаващо сериозен и тържествен начин замисленото събитие.

Първо предимство: от Черни връх се вижда цяла

София. Вижда се днес, а тогавашният неголям град - още повече.

Второ предимство: за да се изкачи върхът, трябва да се върви нагоре!

Можем да предположим, без особено да рискуваме да сгрешим, че именно тези две обстоятелства са били решаващи в избора на Щастливца за мястото на основаване на бъдещата организация.

От върха се вижда цялата столица на младата тогава българска държава - с княжеския дворец, сградите на другите също така млади централни институции, с пазарите и работническите квартали, с ресторантите и кръчмите, хановите и странноприемниците, театрите и вестникарските редакции, съдилищата и читалищата.... Тоест, в известен смисъл, в нейно лице символично се вижда и цялата страна с народа й във всичките му

социални слоеве.

И когато се основава организация (а пред погледа на основателите в този момент е цялата държава), посланието е ясно, точно и категорично: организацията е предназначена не за шепата ентузиаста, а да обхване цяла България, за да бъде опозната цяла България! Когато опознаеш Родината си, няма как да не я обичаш - и от тук до прочутия девиз: „Опознай Родината, за да я обикнеш!“ е само една крачка. И Алеко именно затова е пренебрегнал комфорта на помпозното тържествено мероприятие, който комфорт е бил нормален и на пръв поглед логичен в онзи случай, за да издигне тогавашното действие до нивото на една логика от по-висш порядък. Именно тази символика е положила много по-здрави основи на организираното туристическо движение в България, отколкото ако

всичко беше извършено в протоколно-формална обстановка - и здравината на тези основи чувстваме и до ден днешен.

И вторият емблематичен знак в събитието на 27 август 1895 година гласи: Към върха! Нагоре! Тук едва ли може да има място за някакви двусмислени тълкувания. Новата организация още при създаването си е замислена като организъм, подлежащ на развитие във възходяща посока - което е заложено със самия избор на мястото, където се ражда. Това дава такава силна инерция и вътрешен заряд в по-нататъшното й съществуване, че нейното движение по-нататък може да бъде само в една-единствена посока, и тази посока следваме до ден-днешен: към върховете, които са пред нас и ни очакват.

Нагоре!

Любомир Атанасов

Совети

трите обичат да са сред природата и да общуват с приятели, крачейки по туристическите пътеки. Марина е изкачила 10-те планински първенци и спечели награда от томболата, организирана от БТС. Румяна е за пръв път на Черни връх, а на Константина й остава да покори още 3 върха от инициативата „Покорител на 10-те планински първенци“.

Планинският спасител Милен Братанов е на върха заедно със съпругата си Биляна Василева и дъщеричката си, която е на година и половина. „За мен е важно детето да бъде сред това общество, когато има толкова много хора, обединени от любов към планината“, категорична е Биляна.

Силвия Мечева и Иван Мечев от ТД „Средногорец“ – гр. Чирпан, са

родителите на най-младата планинарка, изкачила се на Черни връх тази година. Това е 6-месечната Наталия. „За нас е важно на такъв ден да доведем детето и то да смени въздуха, средата. Това е второто й планинско преживяване. Първото беше, когато бе на 4 месеца.“ Ангел Колев, секретар на ТД „Средногорец“, подари книжка от Движението „10-те планински първенци“ на малката Наталия. Това бе сво-

еобразно планинарско кръщение.

Сред покорителите на върха бе и група от 48 човека от пловдивските туристически дружества „Руен“, „Еделвайс“, „Шипка“ и от Клуба по пешеходен туризъм с председател мс Николай Добрев.

ПЛАНИНАРИ ОТ СЪРБИЯ И МАКЕДОНИЯ НА ЧЕРНИ ВРЪХ В ДЕНЯ НА ТУРИЗМА

И тази година към

честването на 121 години организиран туризъм се присъединиха приятели планинари от градовете Босилеград, Ниш, Процип, Щип, Куманово от Македония и от гр. Зайчер, Сърбия. Мирослав Жикич и Милана Станкович от ТД „Драга Радосавлевич“ споделиха със задоволство: „Тук, на върха, бяхме на 100-годишнината, на 110-годишнината и сега. Планинарският съюз на Сърбия има добри връзки с БТС.“

Празничен концерт на хижа „Планинска песен“

На 28 август 2016 г. се навършват 46 години от откриването на хижа „Планинска песен“ на Витоша.

Точно в 15 часа хор „Планинска песен“ за Филип Аврамов“ запя Алековия призив „Опознай България, за да я обикнеш“, последван от Химна на БТС „Балкани, вдигайте се!“. Димитър Гочев - председател на хора, поздрави с „Честит празник“ всички присъстващи, за които хорът изнесе своя празничен концерт на хижа „Планинска песен“. Една след друга се лееха песни любими, песни планински, песни, извиращи от сърцето и затрогващи душата. Следваха из-

пълнения на Йодлеровия състав и отново песни на хора, с който пееха и всички присъстващи на хижата в този празничен ден.

И ако през 1960 г. на първия концерт на хора в Благоевград залата става на крака, то сега, на празничния концерт, всички пееха заедно с хора, а природата слушаше с трепет. Усмивнат, от стената на хижата гледаше и бюстът на Филип Аврамов, дело на скулпторката Иова Гочева.

Хорът поздрави проф. Иван Лалов – бивш председател на БТС, и получи поздравления и цветя от настоящия председател доц. д-р Алексей Стоев.

Инж. Милка Караджова

ОЩЕ ПО ТЕМАТА НА СТР. 14 ►

На хижа „Плевен“

От 26 до 28 август 2016 г. ТД „Кайлъшка долина“ – Плевен, отпразнува Деня на туризма. По този повод на хижа „Плевен“ се събраха повече от 150 души. От дружеството участваха представители на Управителния съвет, от клубовете по пешеходен туризъм, по ориентиране, по ски туризъм, по алпинизъм, по колотуризм и Клуба на учителите. Главен ръководител на проявата бе Петко Стойнов, водач - Павлин Цонев, спасители Андрей Новомиров и Красимир Григоров, Данчо Генов – съдия скоростно изкачване на връх Ботев.

На 27 август, в 7 часа, над 70 туристи се отправиха към връх Ботев. В 10.00 часа беше даден старт на участниците в скоростното изкачване на върха от хижа „Плевен“.

В 12.00 часа на връх Ботев се проведе тържество по случай Деня на туризма и 115-годишнината от основаването на дружеството. Павлин Цонев поздрави всички, достигнали върха. Изкачилите го скоростно получиха грамоти, а първите трима - и парични награди. Класиране в минути: 1. Румен Димитров - 75.22; 2. Светлин Петров - 76.22; 3. Ивайло Стоянов - 76.53; 4. Александър Димитров - 81.47; 5. Велислав Великов - 84.56; 6. Денислав Стоянов - 85.57; 7. Кирил Христов - 90.32; 8. Марин Глушев - 91.10; 9. Кирил Драганов - 94.12; 10. Грета Борисова - 98.08; 11. Виктор

Мерджанов - 118.42; 12. Елена Мукова - 130.30; 13. Ивана Илчева - 130.30; 14. Павлин Гунов - 142.52; 15. Зорница Христова - 145.15; 16. Зорница Найденова - 175; 17. Валерия Георгиева - 225. Специални поздравии за най-малката участничка в изкачването на връх Ботев Деа Лазарова – на пет години, която бе наградена с раничка. Най-възрастната участничка бе Евгения Табакина, на 74 години, дългогодишен член на Клуба по пешеходен туризъм.

В 18.00 часа пред хижа „Плевен“ се проведе атрактивно състезание по ориентиране. Участниците в проявата получиха карти, на които бяха обозначени местата, където са скрити „съкровищата“. За да получи награда, всеки състезател трябваше да намери едно „съкровище“. В рамките на един час състезателите успяха да намерят по едно „съкровище“. Петко Стойнов връчи наградите на участниците в атрактивното състезание по ориентиране. От 24 до 28 август 2016 г. на хижа „Плевен“ Клубът по ориентиране проведе подготвителен лагер за деца от 12 до 18 години, с ръководител Иван Димитров. Децата участваха активно в празника на дружеството.

На 28 август част от туристите посетиха екопътека „Водните дупки“ в Национален парк „Централен Балкан“.

Лидия Цанова
ТД „Кайлъшка долина“, гр. Плевен

Председателят на БТС изтегли голямата награда от томболата

Владимир Нанев от ТД „Средногорец“ – гр. Чирпан спечели велосипед

Голямата награда от томболата „10-те планински първенци“ – велосипед – се падна на Владимир Нанев от ТД „Средногорец“ – гр. Чирпан. Тази година са регистрирани 258 участници в движението „Покорител на 10-те планински първенци“, от които 204 имат печати на книжките, а 54 имат марки. В наградния фонд на томболата участваха спонсорите от верига SLS и от фондация „София – Европейска столица на спорта 2018“. Бяха раздадени 20 броя ваучери по 50 лева от SLS, раници и тениски с надписи на инициативата „София – Европейска столица на спорта 2018“. Останалите награди, осигурени от БТС, бяха одеяла, палатки, раници, туристически хавлии, бутилки с филтър.

На вниманието на участниците, регистрирани с печат и събрани марки за покорител на 10-те планински върха

Томболата беше изтеглена на 28 август 2016 г. на Черни връх. Неприсъстващите на тежкото и неполутили наградите си участници ще могат да ги получат в Централата на БТС - гр. София, бул. „Васил Левски“ № 75, етаж 5. Срокът за получаване е от 10 септември до 28 октомври 2016 г. След изтичане на обявените дати награди няма да се дават. Списъците с неполутили наградите са качени на сайта на БТС и на 100nto.org.

УЧАСТНИЦИ, НЕПОЛУЧИЛИ НАГРАДИТЕ СИ ОТ ТОМБОЛАТА

1	Пенчо Славов Иванов - гр. Димитровград	раница
2	Михаил Славов Иванов - гр. Димитровград	термос
3	Деян Димчев Жеков - гр. Варна	тур. одеяло
4	Петър Вили Вунов - гр. Хасково	термос
5	Росен Симеонов Иванов - гр. Хасково	раница
6	Недялко Митев Сталев - гр. Димитровград	раница
7	Христо Росенов Иванов - гр. Хасково	термос
8	Боян Тодоров Стоянов - гр. София	тур. одеяло
9	Миглена Георгиева Георгиева - гр. София	раница
10	Иван Петков Иванов - гр. София	тур. одеяло
11	Цветелина Райчова Илчова - гр. София	тур. одеяло
12	Стефан Страхилов Митов - гр. Перник	раница
13	Анелия Борисова Стефанова - гр. Перник	тур. одеяло
14	Гален Вълков Тупев - гр. Лозница	тур. хавлия
15	Атанас Костадинов Атанасов - гр. Варна	раница
16	Олег Будьониев Александров - гр. Монтана	термос
17	Димитър Илиев Златанов - гр. София	бутилка с филтър
18	Цветомир Иванов Иванов - гр. София	тур. хавлия
19	Красимира Петкова Маринова - гр. Свищов	бутилка с филтър
20	Радка Иванова Желязкова - гр. София	раница
21	Габриел Леонел Стрик - гр. София	тур. одеяло
22	Светлин Цветелинов Стоянов - гр. Разград	тур. хавлия
23	Цветан Стоянов Чакъров - гр. Разград	тур. одеяло
24	Росица Станчева Чакърова - гр. Разград	раница
25	Струмен Христов Христов - гр. София	бутилка с филтър
26	Катя Венкова Чанова - гр. Раковски	раница
27	Веселин Митев Славов - гр. Сливен	бутилка с филтър
28	Расем Локман Дауд - гр. София	тур. одеяло
29	Кристо Расем Дауд - гр. София	тур. хавлия
30	Евлампия Георгиева Атанасова - гр. София	тур. хавлия
31	Атанас Александров Куртенков - гр. Пловдив	тур. одеяло
32	Цветина Миткова Димитрова - гр. Пловдив	раница
33	Иван Димитров Стоилов - гр. Хасково	бутилка с филтър
34	Георги Милков Богданов - гр. Сопот	тур. одеяло
35	Петко Йорданов Калев - гр. София	бутилка с филтър
36	Тодор Иванов Стефанов - гр. Стара Загора	тур. одеяло
37	Мирослав Красимиров Замфиров - гр. София	бутилка с филтър
38	Вилияна Миткова Милушева - гр. Айтос	бутилка с филтър
39	Виктор Павлинов Михайлов - гр. Варна	раница
40	Александра Йорданова Маркова - гр. Варна	бутилка с филтър
41	Иван Ангелов Айнаджийски - гр. Ихтиман	раница
42	Десислава Стоянова Пириева - гр. Ихтиман	тур. одеяло
43	Неделчо Петков Василев - гр. Добрич	раница
44	Лилия Илиева Василева - гр. Добрич	тур. одеяло
45	Ивайло Ангелов Мирчев - гр. Асеновград	раница
46	Христо Проданов Божинов - гр. Асеновград	тур. одеяло
47	Александър Ставрев Ванчев - гр. Пловдив	тур. одеяло
48	Антоанета Ив. Струменлиева - гр. Пловдив	раница
49	Дания М. Делчева - гр. Пловдив	тур. одеяло
50	Веселка Атанасова Костова - гр. Пловдив	тур. хавлия
51	Антон Трендафилов Алексиев - гр. Пловдив	раница
52	Цветомир Илиев Стоянов - гр. София	тур. одеяло
53	Деница Илиева Стоянова - гр. София	раница
54	Нели Цветанова Стоянова - гр. София	тур. одеяло
55	Илия Димитров Стоянов - гр. София	раница
56	Антоний Невенов Терзиев - гр. София	тур. хавлия
57	Иван Иванов Никодимов - гр. Перник	тур. одеяло
58	Владимир Илиев Илиев - гр. Плевен	тур. хавлия
59	Иванка Неделчева Илиева - гр. Плевен	раница
60	Михаела Владимирова Илиева - гр. Плевен	тур. одеяло
61	Веселка Иванова Кирилова - гр. София	раница
62	Любомир Емилов Киров - гр. София	тур. хавлия
63	Емил Кирилов Киров - гр. София	тур. одеяло
64	Ивайло Емилов Киров - гр. София	раница
65	Петър Спасов Бонков - гр. Разлог	раница
66	Владимир Георгиев Бонков - гр. Разлог	тур. одеяло
67	Румен Петров Бонков - гр. Разлог	тур. хавлия
68	Иван Спасов Банчев - гр. Разлог	раница
69	Яким Петров Бучков - гр. Разлог	тур. хавлия
70	Мирчо Иванов Власев - гр. Разлог	тур. одеяло
71	Пламен Иванов Дафинкичов - гр. Монтана	тур. одеяло

Невзети награди за събрали марки от Движението „Покорител на 10-те планински първенци“:

1. Деян Жеков - гр. Варна - раница
2. Красимира Маринова - гр. Свищов - раница
3. Атанас Куртенков - гр. Пловдив - раница
4. Евлампия Атанасова - гр. София - раница
5. Лилия Симеонова - гр. София - раница
6. Десислава Лазарова - гр. София - раница

Пловдивските „еделвайси“ с осем отличия от пробегата в Бурса

Какво се иска от туриста? Да ходи по пътеките, да се катери, да слиза, но не и да бяга. Но туристът е дялан камък – където и да го сложиш, намества се и върши работа. Последно доказателство за това е участието на членове от пешеходния клуб на ТД „Еделвайс“ – Пловдив, в традиционния общонационален пробег в град Бурса, Република Турция. Този път оставихме раниците да отидат и временно заменихме емоциите по чукарите с тръпката по лекоатлетическите писти.

Повече от 35 години в гр. Пловдив се провеждат кросови бягания под надслов „Спорт за всички“ – „Мама, татко и аз, баба, дядо и внуче“, създател и организатор на които е покойният вече Кузман Погончев. Участват желаещи от цялата страна, разпределени във възрастови групи от детска до преклонна възраст, които от март до декември мерят сили в различни райони на Града под седемте хълма. А през почивния за движението месец юли по покана на нашите приятели от гр. Бурса отбор от български кросови бегачи участва в техния общонационален пробег. Той се провежда в околностите на милионния град по 9-километрово трасе в планинска пресечена местност между две села, които дават името на спортното мероприятие „Казанджъ Достлук Кошусу“. На него идват състезатели от цяла Турция на възраст от 19 до над 75 години. Маршрутът е избран по асфалтов път между двете села и включва спускане по двукилометрова серпентина с последващ прав участък с разнообразен релеф и финално стръмно изкачване. Стартът и финалът са в село Казанджъ.

По споразумение българската и турската страна участват с 15-членни делегации – българите в пробегата „Казанджъ достлук Кошусу“, а турците в 22-километровия маратон „Съединение“ от гр. Съединение до гр. Пловдив. И двата междинни пробегата са в рамките на града и са посветени на празника на Съединението на България – 6 септември.

Поради големия интерес от наша страна броят на българската делегация нараства на 18 човека, от които 8 жени и 10 мъже. В този състав пешеходният клуб на ТД „Еделвайс“ беше представен от 9 участници: г-жа Мария Милева – организатор в движението „Спорт за всички“ и член на туристическото дружество, 4 жени и 4 мъже. Доайен на групата беше м.с. по туризъм и председател на пешеходния клуб на ТД

„Еделвайс“ Николай Добрев – ежегоден участник в пробегата и многократен носител на първи награди.

На 15 юли към 19 ч. автобус от редовната линия София-Бурса ни понесе към Турция. Пътуването вървеше по график докъм 3 часа след полунощ, когато на 40 км от мегаполиса Истанбул направихме около 5-часов принудителен престой, предизвикан от опита за преврат в южната ни съседка. По турските телевизионни канали гледахме кадри от необичайното събитие, а от вторачилите се в екраните местни граждани научавахме подробностите. Неизвестността от изхода на нашето пътуване приключи към 8 ч. сутринта, когато получихме разрешение да продължим към Истанбул. Колоните от „пълзящи“ автомобили ни забавиха още два часа, но все пак пресякохме Босфора по освободения за движение мост, а след това и, образно казано, опашката на Мраморно море по новопостроения мост. Така след 7-часово закъснение пристигнахме в Бурса. Домакините ни поканиха на обяд в ресторант с пикантна южна кухня, след което направихме опознавателна разходка по улиците на някогашната столица на Османската империя.

Наброяващият повече от 2,6 милиона жители четвърти по големина турски град е разположен по северните склонове на планината Улудаг, по чиито върхове още се белееха снежни преспи. Нашият любезен домакин и преводач инж. Бекир Мутлу ни

каза, че из планината има маркирани туристически пътеки, от които туристите в групата ги засърбяха краката, но целта на пребиваването ни тук бързо охладя провокираните ни планинарски фантазии. На 27 км от големия град е градчето Гемлик, разположено на красив залив – това е най-близката контактна точка на Бурса с Мраморно море.

Град Бурса е населено място с многовековна история. Тук си дават среща Античността и Средновековието, а през 1326 г. градът е завладян от османските турци и обявен за столица на империята, какъвто остава до 1368 г. В по-новата му история, поради близостта му до високата планина, става център на зимни спортове и е обявен за национален парк. Побратимен е с много европейски градове, между които и нашите София, Пловдив, Плевен и Перник. Известен е като град с най-голяма колония от етнически турци, преселници от България. Любопитен факт е участието през 1912 г. на 20 жители на Бурса в македоно-одринското опълчение.

Много може да се разкаже за този интересен град, но това не е нашата тема. По-важното за нас беше утрешният 17 юли, в който предстоеше (преодолявайки палещата жегата от нагорещеното трасе) да демонстрираме спортните умения в надпревара с повече от 150 състезатели в пробегата и да завоюваме възможно най-много отличия.

Нашият отбор включваше състезатели от

Пловдив, Хасково, Димитровград, Пещера и с. Куртово Конаре. Най-младият участник беше 13-годишната Елисавета Кискинова, а най-възрастният – 77-годишният Кънчо Михов.

В състезателния ден микробусът на домакините ни превози до центъра на с. Казанджъ, където в условия на предстартова треска течеше регистрацията на състезателите. Нарастването на адреналина приключи в 10,30 ч., когато беше даден старт на пробегата и кандидатите за спортна слава разтегнаха крачка по стръмните завои на състезателното трасе.

Много скоро възрастовата разлика и подготовката на бегачите си казаха думата. Колоната се разтегли по охранявания от жандармерията маршрут и когато първите шурмуваха последните километри от трасето, опашката още пышкаше на подхода към с. Кошусу. В центъра на селото, където задъханите и плувнали в пот състезатели сменяха посоката на 180 градуса, малки момчета ни поднасяха бутилки свежа минерална вода. Студена вода струеше и от крайпътните чешми и който можеше да си позволи лукса да загуби някоя секунда, се освежаваше с Божията благодат.

В зададения по правилата един час всички българи пресякоха финала. Имаше и любопитен курioз. Един от българските бегачи и студентка от Истанбул преминаха финалната линия хванати за ръце, показвайки, че приятелството, а не кон-

фронтацията, сближава съседните народи.

Всички, които преминаха финалната линия, получиха възпоменателни медали и фланелки с името на пробегата. И докато спортно-техническата комисия обработваше резултатите от състезанието, под дебелиите сенки на околните дървета домакините поднесоха обяда.

След час започна очакваната най-емоционална част на събитието. Един след друг на стълбичката на славата се качваха първите трима от всяка възрастова група, на които се връчваха статуетка с фигура на лекоатлет и надпис в основата със заемащото място в класацията. Обявяването на резултатите започна с най-възрастните – над 75-годишни състезатели. За наша радост първи на стълбичката на победителите се качи класираният се на челно място българин, който вдигна статуетката и развя българския трибагренник. А това беше пишещият тези редове член на ТД „Еделвайс“, Пловдив. Още седем бегачи от туристическото дружество намериха място сред първите трима. Първо място при жените над 50 години зае Стефка Калева, второ място в същата група – Стефка Ставрева, секретарка на ТД „Еделвайс“, второ място при мъжете над 70 години – м.с. Николай Добрев, второ място при жените над 55 години – Маник Кюркчиян и трето място в същата група – Лидия Илинчева. Общо цялата българска група извоюва 3 първи, 6 втори и 3 трети места, а останалите

се класираха в десетката на своите групи. Отлично се представи най-младата ни състезателка – впечатляваща със своите 13 години Елисавета Кискинова, която се състезаваше с жените от групата 19 до 29 години и извоюва второ място само на 33 секунди от победителката.

Какво беше общото впечатление от пробегата. Домакините бяха направили добра организация и в същото време на пробегата витаеше духът на приятелството и добросъседството, а безспорният победител в този ден беше усмивката, която цъфтеше по лицата на състезателите и публиката дори когато езиковата бариера затрудняваше комуникацията.

В ранния следобед се завърнахме в града и остатък от деня посветихме на разходки до забележителностите на Бурса и, разбира се, за покупката на сувенири и подаръци за нашите близки в България, които преживяха среднощните събития в южната ни съседка по-загрижени от самите нас.

На другия ден тръгнахме обратно към Родината, където в почивните дни отново ще плъзнем по безбройните планински маршрути на нашата колкото малка, толкова много наситена с природни красоти страна. Какво по-добро от това – след като сме бягали, да походим за здраве – та нали сме дялани камъни!

Кънчо Михов
инструктор по туризъм
към ТД „Еделвайс“,
гр. Пловдив

Пътеводител Ком - Емине

(Продължение
от миналия брой)

Втори Вариант:

местността Белия камък – билото при разклона за хижа „Лескова“ (800 м източно от връх Мургаш) – местността Йоцова поляна – местността Зла поляна (1 час и 45 минути)

Този вариант е по-кратък, но по-стръмен от този през хижа „Мургаш“. От местността Белия камък се тръгва на право и нагоре (на юг) към скалите, които се заобикалят отъясно (от запад). До скалите изкачването е без пътека, през поляни. Маркировката се появява едва след навлизането в гората, вдясно (западно) от скалите (от които се открива хубава гледка на север). След като се заобиколят камъните, буквата гора отстъпва място на тесен пояс от иглолистни дървета. Пътеката се изкачва стръмно право на юг. После гората става буква, пътеката върви на серпентини по склона. На моменти се открива гледка към върха, но през повечето време няма видимост. Ето защо внимателно се следи маркировката и слабо изразеното ребро. На няколко места се пресичат стари дърварски пътища, водещи надясно (на запад).

Петдесет минути след местността Белия камък пътеката завива наляво (на югоизток) и с леко изкачване за 10 минути излиза на разклон непосредствено преди края на гората. Направо и наляво (на югоизток) маркирана пътека минава малко под границата на горския пояс и след 10 минути излиза на билните ливади с колова маркировка между връх Мургаш и местността Йоцови поляни (западно от възвишението кота 1603 м). Нагоре и надясно (на юг) със стръмно стометрово изкачване се преодоляват последните метри на гората. За още 10 минути през поляните по зимна колова маркировка (6 стълба) се излиза на билото (разклона за хижа „Лескова“, 800 м източно от връх

Мургаш). Дотук са 1 час и 15 минути от местността Белия камък, 7 часа и 15 минути от хижа „Лескова“.

Оттук може да се изкачи връх Мургаш за още 10 минути надясно (на запад), след което да се използва първият вариант, или може да се продължи директно наляво (на изток) за 30 минути към местността Зла поляна по първия вариант (1 час и 45 минути от местността Белия камък, 7 часа и 45 минути от хижа „Лескова“).

Трети Вариант:

местността Белия камък – река Чешковица – местността Зла поляна (30 минути)

От Белия камък се продължава наляво (на югоизток) по маркирана пътека. В началото тя е леко камениста и след 200 м навлиза в широколистна гора. Скоро гората става иглолистна и се стига до разклон. Наляво (на север) се отклонява слабо изразен горски път. Маркираната пътека продължава направо (на югоизток) с умерен наклон. Гората отново преминава в широколистна и за 20 минути се стига до начален поток на р. Чешковица и изворче, оградено с камъни до самия поток. Мястото е удобно за обяд и почивка поради наличието на питейна вода. След още 10 минути се излиза на северозападния край на м. Зла поляна (30 минути от местността Белия камък, 6 часа и 30 минути от хижа „Лескова“).

Зла поляна е дълга 800 м и широка 200-300 м, с направление запад-изток. Районът на Мургаш - както в миналото, така и днес - се използва за отглеждане на добитък. В горния (западния) край на поляната се намира т.нар. Говедарника на Зла поляна – малък заслон, планински дом на пастирите (полуразрушен от силна буря през зимата на 2016 г.). В долния (южния) край има извор и чешма. В централната част на поляна-

Туристи от

Продължение от стр. 4

В световната история той остава с идеята за изкопаването на Суецкия канал. Мостът носи неговото име и е част от Списъка на ЮНЕСКО за културно-историческото наследство. Мостът се свързва също и с много зловещата история. По време на войната в Босна на моста са убити хиляди хора и са били изхвърляни в реката. Мостът свързва заселилите се на двата противоположни бряга мюсюлманска и християнска общност, а после, с овладяването на земите от Австро-Унгария – два противопоставящи се свята – източния и западния. Днес Вишеград, в който в продължение на векове съжителстват две трети

мюсюлмани и една трета християни, е в етнически и религиозно прочистената Република Сръбска, Източна Босна. През 1992 г. местна паравоенна групировка, вдъхновена от идеологията на Радован Караджич, убива и прогонва оттук около 14 000 босненци. Много от тях са докарвани нощем с камиони и, разстрелвани, пребивани или нарязвани с ножове, са хвърляни в зелените води на Дрина през парапетите на моста на Мехмед Паша.

Последва пътуване по предлагащата внушителни гледки долина на река Лим и достигане до въпросния ГКПП край селцето Устибар, където след около 15 минути чудене местните граничари и митничари,

та (източно от Говедарника) има голяма локва, която пресъхва през най-горещите летни месеци.

До чешмата има удобно място за бивакуване. Също така ще може да се нощува в Говедарника, ако пастирите го възстановят.

До чешмата може да се стигне, като се тръгне по пътека, водеща право на юг от Говедарника. Минава се покрай единични дървета. Самата чешма е на границата на гората, на отсрещния (южния) склон на малко дере. До чешмата може да се стигне и от западния край на поляната – от маркировъчен кол на зимната колова маркировка, обозначен с надпис „ВОДА“ на основата му, се тръгва в посока югоизток, следвайки белите стрелки и надписи „ВОДА“ по дърветата.

Отсечката Зла поляна – Витиня е лека за минаване, защото е предимно спускане и се върви по земен път. Въпреки това е трудна за ориентирване, върви се почти само в гора и има много отклонения. Необходимо е да се държи лява посока, като се следва билният път от южната страна на билото. Левите разклонения (на север) се спускат към с. Врачеш, а десните разклонения (на юг) – към с. Чурек. Надясно (на юг) остават долината на реките Метликовица и Крушевица, чиито води се сливат в с. Чурек. Вляво (на север) се спускат реките Осеница (към с. Врачеш) и Оряк и Бела река (към язовир „Бребреш“).

От Говедарника на Зла поляна в северна посока се спуска пътека за с. Врачеш, маркирана с жълта лентова маркировка. Червената маркировка пресича поляната

по дължина в източна посока (има жалони от зимната колова маркировка) и навлиза в гъста букова гора. Върви се на изток и за 20 минути се стига до наклонената горска поляна Яворец, като се подсича южният склон на слабо изразения връх Въртешката (1494 м). Постепенно пътят завива на юг, криволичейки през гора със сечища. Преминават се местностите Разкръстето и Паницата, откъдето през поляните се открива гледка на запад към връх Мургащ и на юг към купола на Витоша, Мусала и Западна Рила. Така за 40 минути от поляна Яворец (1 час от местността Зла поляна) се стига до връх Ралчовска Белимица (1410 м) – местността Биленица – обширни поляни, заобиколени от красиви широколистни дървета. Оттук отново се открива гледка назад към връх Мургащ и на юг към Витоша и Западна Рила. След няколко минути пътеката пресича тесен рехав горски пояс и слиза в малката низина Бечова поляна (ливада) – 1 час и 10 минути от местността Зла поляна. Тя е кръстопът – надясно (на юг) се спуска земен път до с. Чурек (през Чурешката поляна и връх Малова могила), наляво (на север) слиза пътека за с. Врачеш (през Елов връх и долината на р. Чешковица).

От Бечова поляна се продължава на югоизток, пресича се тесен пояс от рехави дървета, прекосява се нова малка ливада и след 15 минути се стига до ъглопът. Надясно (на юг) се отделя земен път за с. Чурек (през връх Коня). Земният път на Ком-Емине завива наляво и все през гората (отначало в източна, а след това в югоизточна посока) за 30 минути (1

час и 55 минути от местността Зла поляна) излиза на поляната Маанатец (Махнатец), в източния край на която има големи каменни блокове и стари букови дървета, хвърлящи сянка над ливадата.

Пътят води все в източна посока, за 15-20 минути (2 часа и 15 минути от местността Зла поляна) се стига до местността Сватбарника – поляна с нов кръстопът. Надясно (на юг) слиза пътека покрай ляв приток на р. Крушевица, а след това покрай самата р. Крушевица до с. Чурек. Наляво (на север) се спуска пътека по Чурешки рът до язовир „Бребреш“ и с. Врачеш.

Земният път на Ком-Емине пресича местността Сватбарника и от източния край отново навлиза в гората. Още 40 минути се върви все през гора със сечища, внимава се за разклоняващите се второстепенни горски пътища, като накрая се минава покрай малките горски поляни Кърджалийски щетини (щетина – място, където се добивали дървени въглища, обикновено равни горски поляни, в които се правели жижници – специална купчина дърва в трап, яма, където дървата бавно се овъглявали и превръщали във въглища). Достига се Хайдушкото кладенче – удобно място за почивка с чешма и кът за отход с малка беседка (2 часа и 55 минути от местността Зла поляна). Пътеката завива на югоизток-юг и след 10-минутно леко спускане се достига обширната Витинска поляна (3 часа и 5 минути от местността Зла поляна). Тя се пресича в долния (южен) край, продължава се през букова гора и малки полянки с гледка на юг. За 20 минути се стига до разклон в местност-

та Овнарника. Продължава се по левия път (на изток), който слиза стръмно по Витинския рид. Върви се през гора 30 минути и се стига до просека на електропровод. Веднага след пресичането на електропровода червената маркировка изоставя земния път и продължава вляво (право на изток) директно към прохода Витиня. Сто метра след разклона дълбоко под земята минава тунелът „Витиня“.

Тунел „Витиня“ е част от автомагистрала „Хемус“, предназначена да свързва столицата София с гр. Варна. Той е първият от четирите тунела в посока Варна (останалите са „Топли дол“, „Ечемишка“ и „Правешки ханове“). Състои се от две тръби, всяка със сечение 86 кв. м и дължина 1125 м. Прокпан е под най-високата точка на седловината Витиня. Навлиза в снагата на планината на 928 м н.в. и излиза от нея на 880 м н.в. Записани в следенето на маркировката, ком-еминейците рядко се срещат, че точно в този момент под краката им се движат коли, забързани към едно ежедневие, толкова различно от това, което очаква туристите в следващите две седмици – на единение с природата. И както в народните приказки – и тук има два свята – Долната и Горната земя.

След пресичането на електропровода и тунела „Витиня“ червената маркировка се спуска директно на изток и след 250 метра излиза на прохода Витиня, югозападно от бензиностанцията (4 часа и 45 минути от Зла поляна, 6 часа от хижа „Мургащ“, 11 часа и 15 минути (12 / 13 часа

и 45 минути от хижа „Лескова“). Дотук може да се стигне и като след пресичането на електропровода се продължи по земния път от Зла поляна, който върви на югоизток, след което завива на североизток и излиза на прохода (има бариера) южно от бензиностанцията.

До бензиностанцията (югоизточно) има чешма със статуя на мечка. На 100 м северно от чешмата, вляво (западно) от портите на ДДС „Витиня“, е туристическа спалня „Витиня“.

Проходът Витиня, наричан още Чурешки проход, свързва Северна с Южна България. От едната страна е язовир „Бребреш“, намиращ се край Ботевград, а от другата е село Потоп. Дължината на прохода е 28,8 км.

В седловината е имало прокарани пътища още по времето на траките и римляните. През 1865 г. е изградено шосе, а през 1934 г. – автомобилен път, който измества движението от Арабаконашкия проход към Витиня. Днес през Витиня почти не минават коли заради автомагистрала „Хемус“.

Туристическа спалня „Витиня“ се намира на прохода Витиня, на 965 м н.в. Представлява едноетажна барака с 20 легла. Електрифицирана, с външна чешма. Сградата е неподдържана, условията за нощувка не са добри. Работи само през лятото. Необходимо е предвартелно обаждаване.

**Яница Илиева
Стефан Илиев**

(Продължава в следващия брой)

ТД „Осогово“ из Сърбия, Черна гора...

помещаващи се в нещо като фургони или бараки, звъннаха няколко телефона и отказаха да пропуснат автобуса, препращайки го на съседен ГКПП само на около 8 км, но удължил с около поне 50 км пътя до град Жабляк (население около 2000 души – б.а.) в Черна гора с преминаване пак през сръбска територия за кратко и на нов ГКПП край село Ябука. По време на пътуването се изля проливен дъжд, който не спря почти до обяд на следващия ден. Точно заради лошите метеорологични прогнози и предупреждението на местните хора от Жабляк, че никой не тръгва при такива условия високо в планината, пропадна изкачването на

най-високия връх на Черна гора Боботов Кук (2523 м н.в.) в изключително красивия парк Дурмитор, входът за който е 3 евро. Площта на парка е над 390 квадратни км и в него са разположени 18 ледникови езера. Той е признат от ЮНЕСКО за световно наследство през 1980 г. За сметка на пропуснатия връх след спирането на дъжда бяха посетени Черното езеро и Змийското езеро, след което бе отделено време за обяд в Жабляк. Част от парка Дурмитор е каньонът на река Тара – вторият по големина в света, след Гранд Каньон на река Колорадо в САЩ, и е под защита на ЮНЕСКО от 1977 г. Любопитен факт е, че водата на Тара може

да се ползва за пиене, без да е необходимо да преминава през специални пречиствателни системи. Реката е известна и с едно от най-трудните rafting трасета в Европа. Групата се полюбува на каньона от прочутия Джурджев мост, свързващ двете страни на каньона. Височината му е 150 метра и е известен е с това, че е един от най-високите автомобилни мостове в Европа. Някои хора от групата се възползваха по време на местна атракция да се пуснат по въже от единия до другия край на каньона успоредно на моста. До вечерта автобусът стигна и до град Ужице, където бе последната нощувка преди завръщането в България.

Нямаше време за разглеждане на забележителности, сред които средновековна крепост, но на сутринта някои от групата посетиха неделна литургия в църквата „Свети Марко“, намираща се в близост до хостела. В него работеха млади хора от Австралия, Испания, Нова Зеландия и Канада, направлявани умело от сръбска девойка, която отдели повече от два часа, за да препише дословно данните от личните карти на всички, чудейки се, че в тях има подробности, като бащино име, ръст и дори цвят на очите. Направи впечатление, че по време на неделната литургия в църквата „Свети Марко“, съвпаднала и с празника на Света Марина, всички

жени заставаха отляво, а всички мъже отдясно.

След закуската предстоеше най-дългият преход от цялото пътуване, който включваше разглеждане на прочутия със сръбската скара град Лесковац. Градът е разположен в Лесковската котловина и през него преминава река Ветерница. Според местна легенда в подножието на хълма в близост до днешния град е имало езеро, което пресъхнало и на същото място поникнало лесково дърво. Оттам произлязло и името на града – Лесковац. Днес градът е известен с фестивала Рошилиада, фестивал на сръбската скара – увияч, плескавица, кебапчета, вешалица и печени пра-

сенца. По-голяма част от групата не пропусна възможността да похапне от специалитетите на популярната сръбска скара.

Оставаха още 160 км до завръщането в Кюстендил с преминаване отново на ГКПП – Рибарци в Сърбия и ГКПП – Олтоманди, а с влизането в родината за подobaващ завършек на вълнуващата екскурзия за кюстендилци и гости от София, Пловдив и Пещера традиционно зазвучаха химнът „Мила родино“, „Моя страна, моя България“ на Емил Димитров, Дунавското хоро и други патриотични песни.

Текст и снимка:
Георги Георгиев
ТД „Осогово“ – гр. Кюстендил

Туристически маршрути

Заслон „Тевно езеро“

Заслонът е разположен в Северен Пирин, на източния бряг на Тевно езеро, 2527 м н.в., капацитет 80 места на легла и нарове, външни тоалетни, собствено ел. хранване, бюфет, туристическа столова. През зимата се ползва на принципа на самообслужването. Стопанин: ТД „Вихрен“ – Банско.

Изходен пункт
(летен маршрут):

1. Банско – хижа „Демяница“ (16 км) – заслон „Тевно езеро“ (3 ч.)

Маршрутът е комбиниран с автомобилен транспорт.

От Банско се пътува по асфалтовото шосе за хижите „Бъндерица“ и „Вихрен“ до местността Тодорова орница (8 км), от нея в южна посока нов, добре чакълиран път, достъпен за всякакви автомобили, достига до местността Демянишка поляна (7-8 км). От поляната се пресича два пъти река Демяница и за около 20 минути се достига хижа „Демяница“ (1785 м н.в., 120 места, външни и вътрешни тоалетни и баня, собствено ел. хранване, локално отопление, ресторант, бюфет, туристическа столова, благоустроен район).

От хижата широката камениста пътека (синя маркировка) в южна посока пресича по мост Василяшка река, след няколко минути подминава отклоняващата се вдясно (запад) пътека за хижа „Вихрен“, продължава през гората стръмно нагоре и след около 40 минути пресича потока Типицка вода, ляв приток на река Валявица. По-нататък през поляни и камъни за още 40 минути достига местността Тиаците (1.20 ч.). Тук вляво (изток) се отделя пътеката (жълта маркировка) за хижа „Безбог“. Продължава се на юг и се достига до Трето Превалско езеро (1.40 ч.). Следва 40-минутно стръмно изкачване до Мозговишка порта (2.20 ч.) Тук се изоставя синята маркировка и се тръгва вляво (изток) по пътеката, маркирана с червен цвят, подсичат се южните склонове на върховете Превалски чукар и Валявишки чукар и за още 40 минути от портата се достига заслон „Тевно езеро“ – 3 ч. от хижа „Демяница“.

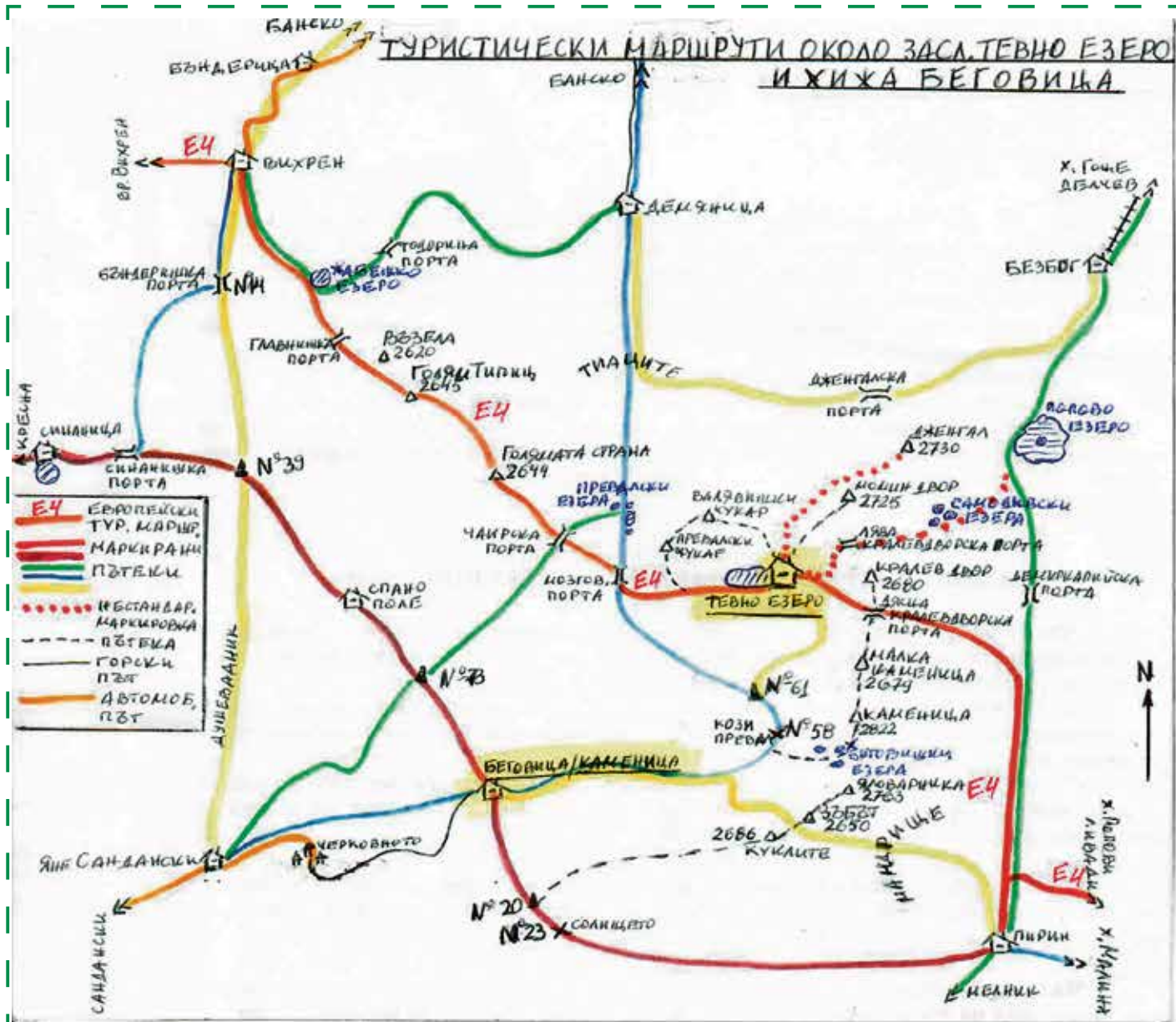
2. Банско – местността Тодорова орница – хижа „Демяница“ – заслон „Тевно езеро“ (синя, червена маркировка) – 7 часа

От Банско се тръгва в южна посока по улица „Пирин“, край долната станция на кабинковия лифт, пътеката пресича няколко пъти шосето, излиза в местността Тодорова орница (2 ч.), продължава на юг по долината на река Демяница, пресича или следи чакълирания път и достига Демянишка поляна (3.40 ч.). От нея се следва маршрутът, описан в маршрут 1.

Съседни обекти
(летни маршрути):

3. Заслон „Тевно езеро“ – хижа „Пирин“ (червена маркировка) – 3 часа

Този маршрут е участък от европейския туристически маршрут Е4. От заслона се тръгва в югоизточна посока и за около 40 минути се изкачва Кралевдворска дясна порта. Следва много стръмно спускане, преминава се високо над Митрево езеро, постепенно се навлиза в Железничкия (Демиркапийски) циркус и след около 50 минути пътеката се събира с маркираната със зелен цвят пътека от хижа „Безбог“ (1.30 ч.). Продължава се неотлъчно по долината на реката на юг и след около 1.10 ч. се достига местността Комитското (2.30 ч.), където пътеката продължава в източна посока за хижа „Попови ливади“, а право на юг за още 20 минути (общо 3 часа) достига хижа „Пирин“ (1616 м н.в., 78 места, външни и вътрешни бани и тоалетни, собствено ел. хранване, ресторант, туристическа столова).

4. Заслон „Тевно езеро“ – хижа „Каменица/Беговица“ (жълта, синя маркировка) – 3.10 часа

Маркираната в жълт цвят пътека се насочва на юг към Малокаменишката езерна група в подножието на връх Каменица, криволичейки между скални групи, поляни и няколко малки езера, и достига заравненост под голям циркусен праг. Пътеката траверсира западните склонове на връх Каменишка кука през скални участъци и тревни пасажи и достига маркировъчен стълб № 61 (1 час), при който се съединява с маркираната със синя лентова и стълбова маркировка пътека, идваща от хижа „Демяница“ през Мозговишка порта. Продължава се в южна посока и след още 10 минути синята маркировка извежда на Беговишки (Кози) превал при стълб № 58. Започва спускане по обширни пасища, осеяни тук-там с камъни. Пътеката следва коритото на реката по няколко долинни тераси, постепенно завива на запад, подминава разклона на пътеката за хижа „Пирин“, пресича реката по мост (2.40 ч.), навлиза в гората и след около 30 минути достига хижа „Беговица/Каменица“ (1799 м н.в., 90 места, локално отопление, етажни и самостоятелни бани и тоалетни, ресторант, бюфет, туристическа столова, ски гардероб, писти, влека, благоустроен район).

5. Заслон „Тевно езеро“ – хижа „Безбог“ (червена нестандартна, зелена лентова маркировка) – 3.40 часа

От заслона се тръгва в източна посока по маркираната пътека за Кралевдворска дясна порта. Скоро след това трябва внимателно да се търси пътека, маркирана с камени пирамиди и нестандартна червена маркировка, която се отклонява в северозточна посока към Кралевдворска лява порта. За около 25 минути се изкачва портата. Слиза се внимателно от нея към горната част на Кралевдворския (Самодивски) циркус по много стръмна пътека, която пресича

циркуса по северозападния му склон. За около 1.10 часа се достига най-долното езеро (1.35 ч.), преодолява се характерен скалист циркусен праг, пътеката следи левия бряг на потока и след около 30 минути излиза на маркираната със зелен цвят пътека от хижа „Пирин“ за хижа „Безбог“ (2.05 ч.). Продължава се на север край западния бряг на Попово езеро. За около 20 минути се достигат две малки езера – Банските езера (2.25 ч.), а от тях в северна посока за около 1 час се достига Безбожкия превал (3.25 ч.). По серпентините за около 15 минути се слиза до хижа „Безбог“ (3.40 ч.).

6. Заслон „Тевно езеро“ – Мозговишка порта – Главнишка порта – хижа „Вихрен“ (червена маркировка) – 6.10 часа

Маршрутът е част от европейския туристически маршрут Е4.

От заслона се тръгва на запад край южния бряг на Тевното езеро и за около 30 минути се изкачва Мозговишката порта. През нея минава маркираната пътека (син цвят) от хижа „Демяница“ за хижа „Беговица/Каменица“. От портата в западна посока успоредно на главното било пътеката пресича каменист сипей, извива се между вулкани и след 35 минути (1.05 ч.) достига Винарска (Чаирска) порта. През нея минава маркираната пътека (зелен цвят) от хижа „Демяница“ за хижа „Яне Сандански“. От портата в северозточна посока започва стръмно изкачване по ръба на главното било до връх Голямата страна (1.45 ч.), а след още 25 минути (2.10 ч.) се достига подножието на връх Малък Типиц. За около 50 минути се преодолява силно стесеното било (т.нар. Типицко конче) до подножието на връх Малък Типиц (3 ч.). Пътеката преминава през безименен връх, траверсира близо до билото южните склонове на връх Възела и слиза на Главнишка (Башлийска) порта (3.40 ч.). От портата маршрутът напуска главното било и в северозападна посока започва да се спуска през два стръмни улея край няколко непостоянни плитко езеро-

ца, пресича каменист пасаж, заобикаля от запад Дългото Бъндеришко езеро и достига плиткото Жабешко езеро (4.40 ч.). От него през разнообразен терен – каменист, тревист, скали и клекови пасажи, пътеката достига езерото Око (5.55 ч.) и за още 15 минути по десния бряг на река Бъндерица слиза до мост над реката и се изкачва пред хижа „Вихрен“ (1951 м н.в., 150 места, външни и вътрешни бани и тоалетни, собствено ел. хранване, столова, бюфет, паркинг).

7. Заслон „Тевно езеро“ – Винарска (Чаирска) порта – стълб № 73 – хижа „Яне Сандански“ (червена, зелена маркировка) – 5.10 часа

От заслона се тръгва по пътеката, описана в маршрут 6 до Винарска (Чаирска) порта (1.05 ч.). Тук се изоставя червената маркировка и започва спускане на югозапад по маркираната в зелен цвят пътека край Чаирските езера в едноименния циркус. Тя минава през тревист и каменист терен, а по-надолу и през клек, пресича Чаирска (Полонска) река и достига маркировъчен стълб № 73 (2.15 ч.). На него са монтирани насочващи указателни стрелки за хижа „Беговица/Каменица“ (1.45 ч.), заслон „Спано поле“ (1.10 ч.), хижа „Синаница“ (3.00 ч.) и хижа „Вихрен“ (4.30 ч.).

За хижа „Яне Сандански“ се продължава на югозапад край старите телефонни стълбове, пресича се голяма наклонена поляна, навлиза се в гората и се достига водослива на две реки. След 15 минути се излиза на чакълиран път, който се пресича от пряка пътека, извеждаща до почивна станция (4 ч.). От нея по шосето без отклонения се достига хижа „Яне Сандански“ (5.10 ч.). Хижа „Яне Сандански“ е на 1221 м н.в., 76 места, самостоятелни и етажни бани и тоалетни, локално отопление, ресторант, летен бар с барбекю и детски кът, туристическа столова, паркинг.

Йордан Йорданов
експерт в БТС

ОКОЛО ХИЖИТЕ НА БТС

Хижа „Тевно езеро“

Хижа „Беговица“

Хижа „Демяница“

Панорамни маршрути

Заслон „Тевно езеро“ е заобиколен от венец от внушителни гранитни върхове. От тях се разкриват едни от най-красивите панорами в Пирин планина.

Валявишки чукар и Превалски чукар – разположени са на главното било на север-северозапад от заслона. Траверсът на двата върха общо е около 30 минути, теренът е каменист, но лек за преодоляване.

Връх Момин двор – разположен е на главното било, североизточно от заслона. Изкачването му започва от най-ниската част на главното било по западния склон на върха и за около 45 минути по тревисто-каменист терен с умерен наклон се достига връхната кота.

Връх Дженгал (Самодивски връх) – разположен е на страничното Полежанско било. Пътеката до него е маркирана с нестандартна червена маркировка и каменни пирамиди. Маршрутът започва северно от заслона през най-ниската част на главното било по каменистия циркус, траверсира северозападната стена

на връх Момин двор и по южния ръб на Дженгал след общо около 1.20 часа достига връхната му точка.

Връх Кралев двор – разположен е на главното било, източно от заслона. Изкачването му се осъществява от Дясна Кралевдворска порта (30 минути по червена стандартна лентова маркировка), а от нея право на север по южния каменист ръб на връх Кралев двор за още 20 минути (общо 50 минути) се достига връхната му точка.

Връх Малка Каменица – разположен е на страничното Каменишко било югоизточно от заслона. Изкачва се от Дясна Кралевдворска порта (30 минути по червена стандартна лентова маркировка), а от нея право на юг по билото по добре очертана камениста пътека, маркирана с каменни пирамиди, за около 40 минути се достига Малка Каменица (1.10 ч.). От тук е възможно да бъде изкачен и връх Каменица за още 1.10 ч. (общо 2.20 ч. от Тевно езеро). Теренът е каменист, стръмен, на места с повишена трудност и е по възможностите на опитни и с добра физическа подготовка туристи.

Хижа „Пирин“

Хижа „Яне Сандански“

Хижа „Вихрен“

Експедиция „Боснански Маглич ...

Продължение от стр. 9

27.6.2016 г. (понеделник)

В 9:10 тръгнахме за Прищина. Край Захак намерихме сервиз, механиците видяха какви са накладките и младият Абедин замина с кола, за да ги поръча. След 5 часа частите дойдоха и монторите Абедин и Линди – със скоростта на екип от „Формула 1“, ремонтираха предните спирачки. Платихме 80 лв. и тръгнахме в 15:35 покрай югозападната част на столицата към Македония. В продължение на 20 км от двете страни на пътя имаше нови и строящи се промишлено-търговски обекти с косовски и американски знамена.

През границата Янковик обиколихме от североизток Скопие и край Градско излязохме от „Автопат Александър Македонски“. Спряхме в село Росоман за едри домати, праскови и топчести сини сливи за 20 лв. Преди Прилеп ни валия силен дъжд, а в 21:22 заобиколихме от изток града, разположен под крепостта „Маркови кули“. Из Битоля преминахме в тъмното. През македонската и гръцката граница отидохме до центъра на Лерин (Флорина), питахме и се върнахме на север и по неоживен път, по рида Пиперица, намерихме след Кели – вляво на север, пътче с поляна до ръжена нива и пчелин. Само Христо Димов разпъна палатка, а останалите – на шалтета и в спални чували под звездите. Третата „тайна“ вечеря бе с домати, сирене, хляб и сливи.

28.06.2016 г. (вторник)

На север видяхме купола на Каймакчалан (Господаря на върховете, Хубаво пасище, Разбиващ каймак). Тръгнахме в 5:58. През хълмисти места с дъбови храсталаци, изоставени и ръжени ниви се спуснахме към Островското езеро. Отбихме се вляво от кръстовище и покрай черешови градини, на разклона за с. Св. Атанасий, видяхме табела за ски центъра. По трасе, подобно на пътя Крън – Бузлуджа, излязохме над гората и след разклон за Воден (Едеса), стигнахме края на асфалта над голяма постройка. Сложихме тежките обувки и косо на северозапад през дол с поток леко достигнахме до стълб № 8 от лифта към върха. На запад, на 300 м, има успореден, по-къс ски влек. Силен вятър, слънчево време, големи туфи мащерка. До горния стълб № 15 има кабина за персонала. На север, по тревисто-каменистия склон, на около 200 м от билото, започнаха окопите, сиво-зелените каменни зидарии на укритията и бункерите и огромни дупки, дълбоки до 2 метра, издълбани от хилядите снаряди, изстрелвани всеки ден от съглашенските позиции.

Достигнала след успешна едногодишна офанзива до македонско-гръцката граница, нашата армия е била спряна от Главното командване, за да задържа на Южния (Македонски, Солунски) фронт част от противниковите (съглашенски) войски по-далече от Западния. От 12 до 30.09.1916 г. на главното било на планината Нидже (Ворас на гръцки) българските войски (около 8000 души) са

отблъснали 60 атаки на петкратно превишаващата ги сръбска армия – отпочинала и отлично оборудвана. Потресаващи цифри: България – 1927 загинали и 6087 ранени; Съглашение – 5500 убити и 8000 ранени. Нашата армия се оттегля северно от Битоля на по-удобни позиции.

До триангулацията знак на върха (2521 м н.в.) само малката неръждаема плоча в памет на нашите герои напомня за българските жертви! На север се виждат завоят на река Черна, Брод, Скочивир, Будимирци, на изток – връх Добро поле и планината Кожуф, на запад – Влашки колиби, Старков гроб, Баба планина. От южна страна – Островското и Петровското езеро, Пиперица, Острово. Запалихме свещи сред най-високите скали в сръбския параклис и в костницата, където са събрани и подредени скелетните останки и черепите на загиналите по билото на Каймакчалан.

Тръгнахме по югоизточния път и в жегата стигнахме до центъра на Водени, покрай широка вада отидохме до големия 70-метров водопад Каранос. Покрай Солун, Кавала и Комотини – границата минахме в 19:30. През Кърджали, Хасково, Димитровград и Стара Загора в 22:33, добирайки се до Казанлък след 2376 км, групата ни от ТД „Орлово гнездо“ – Казанлък, в състав: Жоро Ангелов – шофьор, Тишо Тишев, Христо Димов, Владимир Ралев и Христо Ангелов, завърши петдневното пътешествие.

Христо Ангелов

ИЗПРАТИХМЕ ГОЛЕМИЯ
ЧОВЕК, ПРИЯТЕЛ И
ОРИЕНТИРОВАЧ

Благой
Илиев
Стефанов

03.04.1956 г. - 21.08.2016 г.

Състезанията за Купа „Родопя“ на 03.09.2016 г. и за Купа „Ягодина“ на 04.09.2016 г. и Трибоят „Бодлите на розите, 2016“ на 15 и 16.10.2016 г. се провеждат в памет на Благой Стефанов!

Той ще е с нас!

От приятелите ориентировачи

Как търновци посрещнали обявяването на независимостта на България

Очакването и подготовката за голямото събитие започнали още на 20 септември 1908 г. Улиците гъмжели от хора: жените, облечени в най-новите си премени, с шарени престилки и праметнали шалове, красели множеството. Деца щъкали с китки в ръце, а от балконите били спуснати килими.

Кметът на града Иван Вителов направил в самия ден на обявяване независимостта първия препис на Манифеста – узаконяващия юридически документ. С неговата ръка е написано: „Манифестът е снет на гара Търново на 22 септември 1908 г. по обяд с пишеща машина от оригиналния Манифест, прочетен в Хисаря. Тоя препис послужи и за написването същия ден на Манифестите, които се разпръснаха в града и в България.“ (Документът се съхранява във Фонда на Окръжния исторически музей – В. Търново.)

Целият хълм Царевец бил украсен. Внушителна П-образна арка се издигала, закрепена на 4 пилони, обвити с платно, цялото покрито със зеленина. На арката били окачени множество малки знаменца. От двете ѝ страни се развявали две големи знамена. В самия център се четели годините 1877 (обявяването на Руско-турската война и освобождаването на Велико Търново) и 1908 – отхвърлянето на унизителните клаузи на Берлинския договор и обявяването на независимостта. Двете най-паметни дати от историята на града също фигурирали в

горните ъгли на арката: 1185 г. – тогава В. Търново става столица на България (въстанието на Петър и Асен и възстановяване на българската държавност), и 1230 г. – победата под предводителството на цар Иван Асен II при Клокотница. Между датите пишело: „С нами Бог!“

Арките се явявали тържествените атрибути за ознаменуване на големи събития. С тях са посрещнати руските освободители и победителите в Сръбско-българската война (1885 г.).

В двора на историческата църква „Св. 40 мъченици“ се състоял молебен, с който всъщност започнала церемонията.

Много граждани, духовни лица и войскове части уважили с присъствието си тържеството. Участвали със знамена и представители на 18-и Етърски полк и 20-и пехотен Добруджански полк.

На самия Царевец се веели 6 знамена. Имало и друга арка, пред която застанали официалните лица и войсковите части.

Внушителното събитие отминало, но търновци замислили периодичното му напомняне. През 1918 г. от лявата страна на входа за Царевец е издигната каменна фигура на лъв – още от XIII в. лъвът олицетворявал мощта на българската държа-

ва. Проектът бил на Димитър Багрилов, учител в Мъжката гимназия „Св. Кирил“. Използвали арбанаски камък. Левият преден крак на лъва придържа щит. От четирите страни на постаментата били издълбани сакралните дати, като тези върху арката и датата 1918 – годината на издигането на паметника. През 1950 г. лъвът бил свален незнаяно защо.

В деня на обявяване независимостта на България на Царевец издигнали и дървена пирамида, като се предвиждало на мястото ѝ да се издигне монументален паметник.

Обявяването на независи-

мостта на България е посрещнато враждебно от чуждите дипломати и техните държави. По същото време и Австро-Унгария провъзгласява независимост, присъединявайки Босна и Херцеговина. Великите сили видели в това съвпадение заговор на София и Виена срещу международното право. Един лондонски вестник – „Дейли Нюз“ – даже нарекъл българите „безчестници“. Органът на английското правителство „Уестминстърски вестник“ спестил острия тон: „Провъзгласяването на българската независимост трябваше да се извърши рано или късно“.

Срещу България се изказал и руският вестник „Россия“, оценявайки обявената независимост за нарушение на Берлинския договор, подписан от 7 Велики сили. Руското обществено мнение обаче мислело иначе: в. „Русское слово“ одобрил търновския акт: „Ние дължим да поддържаме България в тежките родилни мъки за независимост с всички морални сили на държава-освободителка. И когато Турция види, че на страната на България е не само Австрия, но и Русия, Високата порта ще се задоволи с книжни протести.“

Както виждаме, и търновци, и целият български народ посрещнали радушно провъзгласяването на независимостта на България, за разлика от външните сили.

Мариана Ангелова
(по материали на тогавашни съвременници)

Примерът на Съединението

Продължение от стр. 1

И когато днес мислим за онази епоха, не е трудно да установим, че освен исторически акт Съединението представлява и съвсем актуален пример за всички нас, които живеем в днешния ден. Защото в съвременната ни политическа, социална и културна действителност, когато на повърхността на обществените процеси изплуват и започват да господстват

все повече турбуленциите на конфликтите, сблъсъците, разпокъсването, разцепването, разделението на най-различни слоеве, партии, групи в обществената ни действителност, тоест, когато връх взема Разединението – именно днес примерът на Съединението трябва да ни служи като пътеводна звезда. То би трябвало, през разстоянието на времето, да бъде онзи негаснещ никога фар, който

да осветява пътя и да посочва верния курс през бурите и ураганите на историята – ако искаме да опазим държавния си кораб здрав и непокътнат и да избегнем злощастната участ на исторически корабостроители. Лесно е да установим, вглеждайки се в съдбата на отдавна изчезнали народи, страни, империи и цивилизации, че именно липсата на обединяващо, Съединяващо начало е бил един от фактори-

те, довели до тяхната гибел. На този фон толкова повече изпква мъдростта, съчетана с историческа решителност, на нашите предци в онези септемврийски дни на 1885-а, на „строителите на съвременна България“ – които проявяват гениалната политическа интуиция да изчислят, комбинират и съчетаят различните национални, международни и военни фактори, да ги концентрират в едно категорично

действие и да постигнат толкова успешен резултат, че той завинаги остава в историята.

Ето защо за нас, техните потомци, остава само да си правим историческите поуки, като се вглеждаме в направеното от тях; и да имаме това „направено“ като пример в сегашните си и бъдещи действия.

И винаги да помним, че Съединението прави силата.

Любомир Атанасов

№ 22 Дряновски манастир „Св. Архангел Михаил“

Манастирът „Св. Архангел Михаил“ е основан през Втората българска държава - началото на XII век, в местността Църквището, в непосредствена близост до лятната резиденция на българските царе от Асеновата династия. По време на турското робство манастирът на два пъти е разрушаван и ограбван (XIV и XVII в.), но и бързо възстановяван, за да остане здрава твърдина на българския дух.

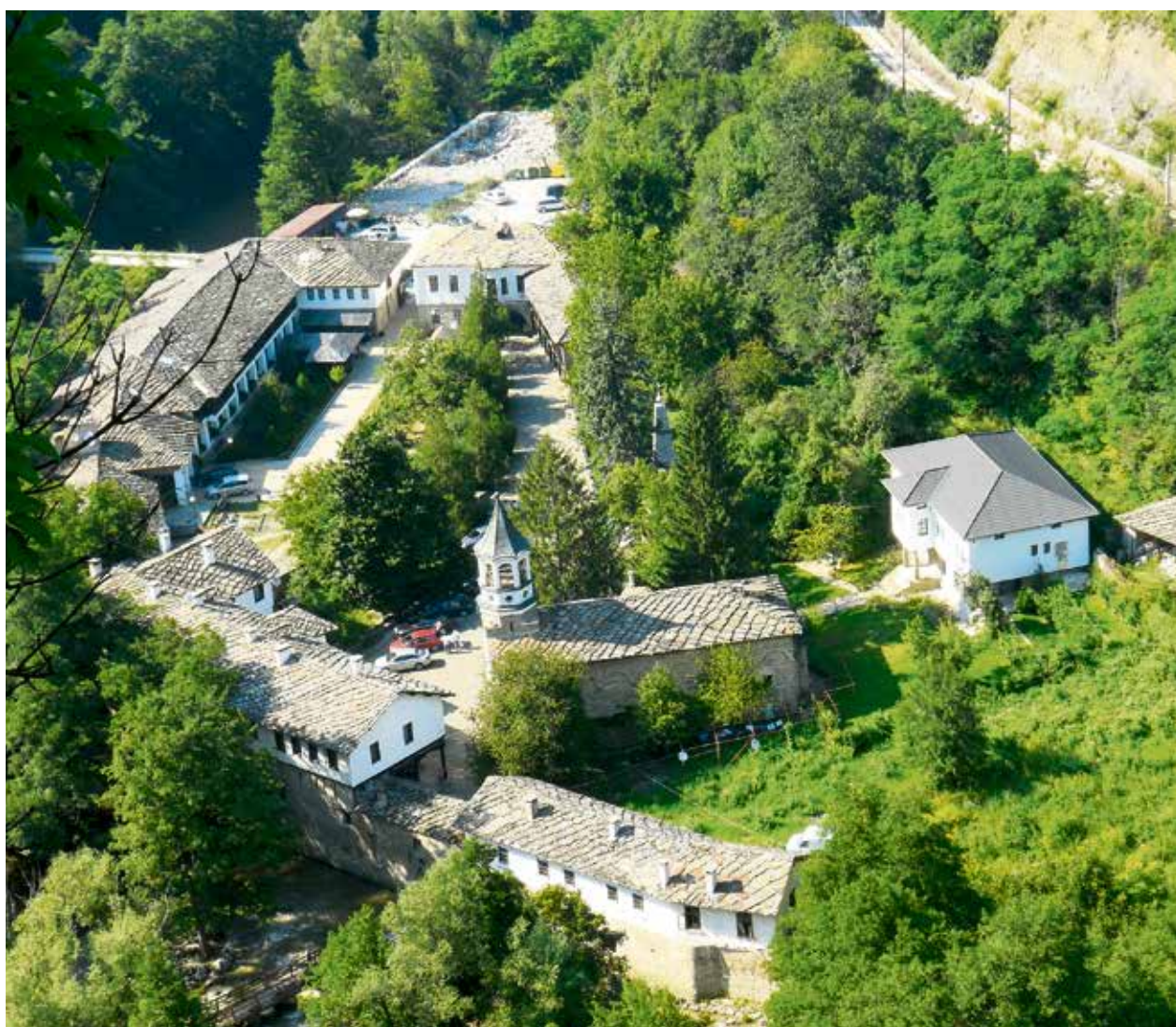
На сегашното си място е възобновен през 1845 година, когато е построена малката, вкопана в земята църква „Св. Архангел Михаил“. Тя е каменна и безкуполна, с осмостенна камбанария. Еднокорабната църква „Успение Пресветая Богородица“ е от 1861 г., а иконостасът ѝ е изработен през 1876 г. от Н. Йонков.

Манастирът е бил крепост и убежище на българските будители и революционери. По време на Националноосвободителните борби е посещаван на няколко пъти от отец Матей Преображенски (Миткалото), а през 1871 г. - и от Васил Левски. През 1876 г., по време на Априлското въстание, тук се укрива четата на поп Харитон и с участието на Бачо Киро. След деветдневни сражения с многохлядна турска войска четата е разгромена, а манастирът е опожарен и разрушен до основи. Възобновен е през 1880 г., а през 1897 г. на мястото на построената през 1861 г. църква „Успение Богородично“ е издигнат паметник-костница на загиналите въстаници.

Манастирът е разположен сред живописния пролом на Дряновска

река, където високи варовикови скали ограждат пролома като недостъпни стени на крепост. Отстои на 5 километра югозападно от Дряново, на 15 километра от Габрово. Над манастира, сред отвесните скали, се намира пещерата „Бачо Киро“, обитавана според специалистите още през старокаменната епоха.

Манастирът е действащ, мъжки. Днес той е една от най-почитаните светини на България, национален исторически паметник и предпочитан туристически обект. В манастира се предлага настаняване и храна. В непосредствена близост е природната забележителност - пещерата „Бачо Киро“ (открита за посещения), с водопад и карстов извор. Обявена е за паметник на културата.

Пещера „Бачо Киро“

Пещерата „Бачо Киро“ се намира до Дряновския манастир в каньоните, прорязани от река Андъка и Дряновската река. Отстои на 4 км от Дряново и на 30 км от Велико Търново. Тя е първата благоустроена пещера в България и тук са намерени много предмети, доказващи човешка дейност по тези места още от времето на палеолита.

Пещерата е обявена за природна забележителност през 1962 г., а през 2002 година е реконструирана и модернизирана. Тя представлява сложен лабиринт от галерии и разклонения с дължина около 3600 м. За посетителите са осветени 2 различни маршрута. Първата пещерна зала носи името „Преддверието“. В нейния вътрешен край таванът рязко се повишава и образува късия тунел „Арка-та“. Южно от този тунел пещерната галерия добива форма на готически храм и образува така наречената „Дъждовна зала“. Тук е „Мечата пързалка“ и синтровото образувание, носещо името „Медузите“. По маршрута се наблюдават Централната пещерна галерия, известна с името „Поп Харитон“, „Самотният сталактон“ и „Залата на езерата“. Най-тясната част от тази зала е наречена „Чистилището“ и след тесен коридор се вижда живописният синтров водопад, наречен „Тронът“. Достига се „Конгресната зала“, в която има различни по обем дебели сталактони, обогрени в жълти и снежнобели тонове. „Орелът“, „Фонтанът“, „Тестото“, „Вкаменената гора“, „Гръбначният стълб“ са други образувания, които могат да бъдат видени по този маршрут. Пещерата се обслужва от екскурзоводи и е отворена за посещения през цялата година.

ЦЕНИ:

КЪС МАРШРУТ (25-30 МИН.):

ВЪЗРАСТНИ - 3.00 ЛВ.

УЧЕНИЦИ, ДЕЦА И ПЕНСИОНЕРИ - 2.00 ЛВ.

ДЪЛЪГ МАРШРУТ (60-70 МИН.):

ВЪЗРАСТНИ - 5.00 ЛВ.

УЧЕНИЦИ, ДЕЦА И ПЕНСИОНЕРИ - 3.00 ЛВ.

ПОЛЗВАНЕ НА СОБСТВЕН ФОТОАПАРАТ -

1.00 ЛВ.

ПОЛЗВАНЕ НА СОБСТВЕНА КАМЕРА -

2.00 ЛВ.

РАБОТНО ВРЕМЕ:

За периода от 1 ноември до 31 март -
10.00 – 16.00 часа

За периода от 1 април до 31 октомври -
09.00 - 18.00 часа

Пещерата по късия маршрут се посещава индивидуално по всяко време или с групи на всеки 30 минути.

Дългият маршрут се посещава от групи с повече от 15 човека задължително с екскурзовод.

Последните посетители влизат един час преди края на работното време.

Със своите 8125 м *Нанга Парбат* заема едва девето място в йерархията на 14-те осемхилядника. Съдбата обаче му е отредила много по-престижно място и име в летописа на световния алпинизъм. Той пръв от своите достойни съперници приема предизвикателството на алпинистите. Още през 1895 г. английският алпинист Албърт Мърмери повежда експедиция с цел неговото изкачване. Малкият опит, който по това време той и въобще всички алпинисти са имали в битката с толкова високи върхове, съвсем естествено не му е позволил повече от 6100 м. Тогава той и неговите двама спътници намират смъртта си по склоновете на хималайския гигант. Паметно първо начинание!

37 години по-късно, през 1932 г., едно друго голямо име в световния алпинизъм – Вили Меркл, повежда първата немска експедиция. Тогава той достига малко повече – до 6950 м, но времето рязко се влошава и Меркл отстъпва. Това не го отчайва и две години по-късно – през 1934 г., в границите на 7480 м *Нанга Парбат* е още по-жесток. Трима от най-добрите немски алпинисти – Вили Меркл, Вило Велценбах и Урлих Виланду, както и шестимата придружаващи ги шерпи, намират смъртта си в разразилата се стихия, и това не е всичко, което сполетява дръзновените немски алпинисти по склоновете на този връх. В нощта на 21 срещу 22 юни 1937 г. огромна снежно-ледена лавина погребва още 7 немски алпинисти и 9 шерпи, заедно с палатките им. Това е вече напълно достатъчно *Нанга Парбат* да бъде наречен „Съдбовната немска планина“, или „Планината убиец“.

И все пак след 5 неуспешни немски и 2 английски експедиции на 3 юни 1953 г., след доста драматична битка, в 19 часа вечерта австрийският алпинист Херман Бул, станал впоследствие легенда, достига сам върха. С цената на много усилия и жертви *Нанга Парбат* се предава пред устрема на алпинистите.

БЪЛГАРСКАТА БИТКА С ВЪРХА Е ТРУДНА, ДЪЛГА, НО И УСПЕШНА

Идеята на българските алпинисти за изкачването на този толкова емблематичен връх се заражда сред алпинистите на ТД „Витоша“ още през 1988 г. Реализацията на тяхната експедиция обаче се осъществява през 1990 г., когато отличната, по това време, алпинистка Анна Тапаркова-Пенчева повежда 8-членния състав далеч на изток. След 59-дневна битка с върха, въпреки техническите трудности и превратностите на времето, Господинов достига до 8050 м, или само 75 метра денивелация до крайната цел. Останал сам, той не рискува и поема обратния път.

Три години по-късно – през 1993 г., амбициозният Минко Занковски от с. Черни Осъм повежда 5-членен състав с мини-

мални средства и собствен транспорт (основно ремонтиран камион). Само с 5400 долара, от които 2500 такса за разрешителното, която трябва да се внесе в Министерството на туризма на Пакистан. Въпреки това на 18 август 1993 г. роденият в с. Бели Осъм, но живеещ в Пловдив Тончо Тончев в самостоятелна акция осъществява първото българско изкачване на този хималайски гигант. Ръководителят на експедицията Минко Занковски пък получава най-ценния подарък за рождения си ден – камък от вр. *Нанга Парбат*. Тринадесет години по-късно топалпинистите ни Никола Петков и Дойчин Боянов повтарят успеха на тројници, като на 8 юли 2006 г. развяват родния трибагренник на заветните 8125 м.

И БОЯН ПЕТРОВ РАЗВЯ РОДНИЯ ТРИБАГРЕНИК НАД ПЛАНИНАТА УБИЕЦ

В изпълнение на амбициозната си програма – да събере пълната колекция на 14-те осемхилядника, на 15 юни Боян поема, за кой ли път, по хималайските пътеки. Първоначалната му идея е изкачването на два осемхилядника – *Нанга Парбат* и *Гашербрум II*, на който през 2009 г. той бе стигнал до 8025 м, или само 10 метра, в денивелация, му бяха необходими, за да осъществи още тогава два осемхилядника в един сезон. Нека припомним, че 5 дни преди това заедно с Николай Петков, Дойчин Боянов и Николай Вълков той бе на *Хидън пик* – 8068 м.

Когато след близо

15-дневен преход със самолет, рейсове, джипове и пеша на 19 юни Боян пристига на базовия лагер – най-зеления от всички базови лагери на останалите 13 осемхилядника, заварва русенския алпинист Иван Томов. Иван от десетина дни успешно се аклиматизира в района. А помните ли, драги читатели, че само преди 3 години точно този млад българин преживя най-голямата трагедия под *Нанга Парбат* – голямото клане на невинни алпинисти от талибански насилници. Тогава повече от десетина алпинисти от различни държави бяха разстреляни или изклани в палатките си на базовия лагер. Точно по време на самото злодеяние Иван е на лагер II – 6200 м, и това го спасява. Иван превзема всичко и днес отново се връща, за да се разплати с *Нанга Парбат*.

„Времето е преобладаващо добро – е записал в дневника си Боян. – Сняг в планината почти няма, вятърът е слаб до умерен, така че предпоставките за евентуален успех са налице.“ Тук, на 4200 м, се оформя един пъстроцветен екип. Двама българи – Боян и Иван, унгарецът Чаба Варга, готвачът Шакир, водачът Ала-Ута и работникът в кухнята Азисо.

В периода от 20 до 25 юни малката група напредва към върха по маршрута „Кинсхофер“, но поради липсата на достатъчно въжета за парапети успехът им изглежда минимален. Тук тримата спътници на българите безапелационно поемат обратния път. Останали без достатъчни съоръ-

жения и пред настъпващото влошаване на времето Боян и Иван катерят още стотина метра и те също поемат обратния път. Достигнатата височина е само 5600 м.

Междувременно в лагера под *Нанга Парбат* пристигат нови експедиции – четирима южнокорейци, малко познати на алпинистите, както и още една корейска експедиция, в състава на която е много силният алпинист Ким Мигон, който с евентуалното изкачване на *Нанга Парбат* трябва да отпразнува своя голям успех – пълния набор на 14-те осемхилядника.

В промеждутъка от 26 юни до 13 юли Иван и Боян работят усилено. Аклиматизират се, почиват и се готвят за решителния шурм. И денят за това не закъснява. На 4 юли двамата българи поемат своя първи сериозен опит. На лагер – 4900 м, спят десетина души от няколко експедиции. С много тежки раници, но въпреки това в бързо темпо, задминавайки няколко корейски алпинисти, Боян и Иван напредват. В пробиването на пътина напред с полски раници вървят двама шерпи и един кореец. Достигнали обаче до 5650 м – края на парапета, тримата категорично отказват да продължат и без всякакви уговорки поемат обратния път.

Останали двама, Боян и Иван продължават. Много усилия, опасни ледени катерения и траверси, опасност от непрекъснато падащи ледени блокове съпътстват придвижването нагоре. Времето не е такова, което да подпомага избора им на

правилния път. В мъглата те обръкват кулоарите, водещи по най-прекия път към върха. От базата разбират за направената грешка, но нямат връзка, за да ги предупредят. Когато след много усилия нашите алпинисти излизат на 7380 м и установяват последния си шурмов лагер, с ужас разбират, че път нагоре почти няма. Още малко нагоре и 7825 метра са последните, до които достигат. „Обзе ни пълно разочарование, което бързо овладяхме. На мен не ми е за първи път да обръквам пътя към върха и знаех, че друго освен слизане не ни остава“ – пише в дневника си Боян.

Тук Иван съобщава на Боян и тревожната вест – днес той няколко пъти е изплювал кръвни храчки. Реакцията е светкавична. Боян се свързва с д-р Любомир Младенов от НСА. Сили за слизане същия ден те нямат и трябва да прекарат много тежка нощ, ползвайки наличните лекарства, които д-р Младенов препоръчва. Слизането в никакъв случай не е по-леко от самото изкачване. Въпреки неуспеха от първия опит нашите алпинисти са посрещнати в базата като герои.

За Иван каузата *Нанга Парбат* приключва. След направените консултации се налага бързо слизане в гр. Чилас и накрая Исламабад. За щастие всичко приключва добре. Иван се завръща благополучно в България, а сега вече е и на своята работа в Англия. За Иван кошмарът *Нанга Парбат* продължава...

Боян остава за още един, последен опит и той

е с каталунец Латоре и французина Елиас. Третата атака започва на 22 юли със силни пориви на вятъра. Леки последици от порязването на един пръст за Боян. Нагоре, въпреки трудностите, всичко върви по план. Лагер II – 6050 м, лагер III – 6560 м, лагер IV – 7185 м и накрая на 25 юли българският трибагренник е в ръцете на Боян, за да се развее на 8125 м. И така, след 18 август 1993 г. и 8 юли 2006 г., на 25 юли 2016 г. *Нанга Парбат* е отново български.

След всичко, което Боян и Иван преживяват по склоновете на върха, и това, което току-що прочетохте, Боян взема единствено правилното решение. *Гашербрум II* ще почака. Пътят му е директно за България. Той е тук. Почива, радва се на близките си и те на него. Радваме се и ние, които сме съпричастни с успехите на нашите алпинисти и в частност с тези на Боян, защото вижте каква е равнотежката му по хималайските върхове:

- 8 осемхилядника, като един от тях – *Гашербрум II* – 8035 м, Боян трябва да повтори. Ако даден алпинист събира „Хималайската корона“, трябва задължително да е изкачил и 14-те върха обезателно до Главния им връх. Не се признават никакви съпътстващи предвършия. Това категорично е записано в условията на UIAA.

- Боян прави две последователни силни изяви, като през 2015 г. изкачва три осемхилядника – успех, който досега е постигнат само от 35 алпинисти. С тазгодишното си постижение също от три осемхилядника Боян се нарежда в числото само на още 5 алпинисти. Голям, много голям успех.

- Не е тайна, че Боян е диабетик и на негово място много хора са се примирили с положението си на болни. Боян упорито отказва да говори и да споменава думичката болест. Катери не само най-високите върхове, наречени ОСЕМХИЛЯДНИЦИ, но е решил да събере пълната им колекция и да стане първият българин с най-престижната „Хималайска корона“. Тя към настоящия момент е притежание само на 40 алпинисти.

- На Боян му остават още 6 върха. Ако всичко върви наред, той е в състояние за следващите 2–3 години да ни донесе престижната корона и да потрети успеха си от „3 x 8000“, с което би повел класацията в този аспект.

- Е, най-после Боян изплю камъчето – следващият връх ще бъде световният първенец *ЕВЕРЕСТ* – 8848 м. „*Нямам желание за този връх, защото е прекалено комерсиален и ако не е „Хималайската корона“, бих го пропуснал*“ – неколккратно е заявявал пред мен Боян.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Половината път е извървян. С благодарност за стореното и УСПЕХ до крайната цел.

И запомнете: тя няма да бъде само за Боян, а и за БЪЛГАРИЯ.

Доц. Сандю Бешев

В памет на Венцислав Удев – дългогодишен изпълнителен секретар на БТС

33 години отгадени на БТС

Венцислав Удев е роден на 19 февруари 1951 г. в гр. Сандански - внук е на дядо Ламбо, близък съратник на Яне Сандански. Детството прекарва в безгрижни игри сред природата. След военната служба е привлечен на работа в младежката организация и отговаря за бригадирското движение. Там формира, а впоследствие и развива организаторските си способности. През 1983 година е привлечен за секретар на туристическо дружество „Еделвайс“ - гр. Сандански. В периода от 1983 до 2001 г. като секретар на туристическото дружество развива много активна дейност в изграждане на туристическа база в региона - къмпинги в Сандански и Мелник, Туристическата спалня в Сандански, възстановяване на хижа „Малина“ и построяване на Национален възстановителен център. Дружеството на три пъти е обявявано за национален първенец.

През 1999 г. е избран за член на УС на БТС, а от 2001 г. , с решение на УС, е назначен за изпълнителен секретар, която длъжност изпълнява до последно. Като изпълнителен секретар има изключителни заслуги за спасяване и връщане във владение на БТС на голяма част от хижите, като на повече от 70 хижи е извършен основен ремонт.

Полага много усилия за възстановяване на Националното движение „Опознай България“ - 100 национални туристически обекта. Създадени са движение „Опознай родния край“ и „Покорители на 10-те планински първенци“. Венцислав Удев участва активно при създаването на Балканския планинарски съюз.

На 8 август 2016 г. след кратко боледуване си отиде от нас един отдаден на туризма деятел. Поклон пред светлата му памет.

В МЕДИИТЕ

Агенция „Фокус“:

Фокус: С какви проблеми и предизвикателства се сблъсква българският туризъм днес?

Венцислав Удев: Основният проблем е, че масово хората вече не могат да посещават планините поради финансови затруднения. Това е главната и основна причина. По-назад в годините имаше много сериозно екскурзионно летуване в България, което е уникално за света. Само в България се практикува такъв вид туризъм. Сега тези групи са сведени до минимум, имаме пак такива посещения, но то е много, много слабо, в сравнение с предишни години. Освен работници и служители в планината ходиха и много деца, чрез целево финансиране от Министерството на просветата. В тези времена всеки обикновен българин имаше възможности, доходи и достъп до

всяка една планина, която пожелае, за да я обиколи, да се запознае с нея. Сега това става за собствена сметка и много затруднява българските туристи, всички сме наясно какви са доходите на българите днес. Туристите в планината в сравнение с предишни години са много по-малко, в пъти по-малко дори. Както по други места, така и в планината, това се забелязва за съжаление. Въпреки това има ръст в последните 1-2 години и се надяваме планинарството да се развива добре. Всички отзиви от морето, които слушам и наблюдавам, говорят, че туристите в най-близко време ще се насочват предимно към планината и там ще прекарват много по-добре времето си, отколкото в бетонните бастиони, които изградихме по Черноморието и с които станахме за смях пред цяла Европа.

Весела ПЕТРОВА
30 август 2015 г.

Фактор.бг

- Има ли нужда от строеж на нови лифтове като този до Седемте рилски езера, например?

- Не мога да разбера защо трябва да строим нови лифтове, след като навремето се е мислело и са построени достатъчно съоръжения. Ако всички те работят, планините ще се „разтоварят“ и ще се посещават от много хора. Седемте рилски езера са космическо място, което е наситено с енергия. То е предназначено за туристи, които се изкачват пеша. Сега горе се качват тълпи. Цялата долина на Седемте рилски езера е станала кафява – пътищата са изорани, езерата са пълни с водорасли и със зелена вода и този оазис в

крайна сметка постепенно накрая ще изчезне. Самата планина няма такъв капацитет като Кавказ, за да посреща такъв поток от хора. Този лифт към езерата беше първоначално проектиран като ски-влек. Проектът обаче беше взет по незаконен начин от предишния собственик от бизнесмени, които нямат интерес да се пази природата. Във времето ще си сърбаме попарата, езерата ще покафенят докато постепенно не изчезнат. Не само в Рила, а навсякъде минават джипове, които разрушават пътеките. Освен това ние все още нямаме достатъчна туристическа култура и вървим извън пътеките, като газим останалата гора

Васил Василев
29.08.2015.

В САЙТА

НА БТС -

www.btsbg.org

можете да намерите информация за: стоте национални туристически обекта, телефони и адреси на туристически дружества и хижи; клубове в състава на БТС и федерации; история, цели, нормативна уредба и управленска структура на БТС.

Планинска спасителна служба

При нещастен случай

дежурни телефони:

GSM: 1470

за абонати на МТел и VIVACOM

0887 100 237/238

- за абонати на останалите оператори;

02 963 2000 - стационарен телефон

Централен денонощен пост,

свързан с телефон **112**

www.pss-bg.bg

Издава: Издателска къща "Ехо" ЕООД

Адрес на редакцията:

1000 София, бул. "Васил Левски" № 75, ет. 5, ст. 525, ПК 427

Тел: 02/ 93 00 680; **ISSN-0205-0943**

www.btsbg.org

Поради технически причини, независещи от БТС, ако изпращате текстове по електронната поща, дублирайте задължително на два-та адреса: exobts@gmail.com и на emateina@gmail.com

В редакцията не се приемат ръкописни текстове.

Срокът за приемане на материали е до 30-о число на съответния месец.

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Емилия Матеина

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: проф. д-р Николай Овчаров; проф. д-р Витан Влахов; инж. Иван Петров – председател на Българската асоциация по картография; доц. Сандю Бешев – алпинист, историк на българския и световния алпинизъм; доц. Кънчо Долапчиев, Елисавета Първанова, м. с. по алпинизъм, Йордан Йорданов - експерт „Хижи и маркировка“ в БТС, Константин Койнов – ориентировач, генерален секретар на Българската федерация по ориентирване

Графично оформление и предпечат: Милен Дивитаков

Печат: "Алианс ПРИНТ"

139 години Шипченска епопея

Тук някога ехтяха боеве, тук се реши съдбата на България, а 139 години по-късно се веят знамената на страните участници в Руско-турската освободителна война, издигат се паметници на признателността, на българо-руското бойно братство, на свободата на България.

Националното честване на Шипченската епопея бе на 27 август 2016 г. След почитане паметта на загиналите в Шипченската епопея с панихида в Соколския манастир над Габрово и заупокойна света литургия в Храм-паметник "Рождество Христово" - гр. Шипка, към Върха на свободата тръгнаха походните колони. От север - от Соколския манастир, от запад - от местността Узана, а от юг - от Храм-паметника "Рождество Христово". По пътеката от Соколския манастир към върха, по която някога габровци са сваляли ранени, носели храна, вода, подпомагали защитниците

на Шипченския проход, сега вървяха техните признателни потомци. Имаше и четвърти лъч от местността Бивака. По 890 стъпала към Паметника на свободата се състезаваха ученици в скоростно изкачване, а в района на Голямата батарея имаше състезание по ориентирание. Гореще пред Паметника на свободата проф. Петко Петков от НВУ "В. Левски" - В. Търново, изнесе открит урок по история. Шипченските боеве оживяха с възстановка от НД "Традиция", а оръжия и живи картини от Руско-турската освободителна война бяха показани от НС "Единение" до пилоните на Прохода с развяващи се знамена на страните участници във войната. Следобед в Мултимедийната зала на НГМ "Шипка - Бузлуджа" се прожектираха филми за Руско-турската освободителна война, в подножието на стълбите имаше изложба "Докосване до историята", показваща честванията на връх Св. Никола.

Преди 82 години - на 26 август 1934 г., е открит 34-метровият долomitов Паметник на свободата, построен с любовта, признателността и средствата на целия български народ. Словото на цар Борис III е изслушано от 100 000 българи, дошли на легендарния връх. Сред тях са останалите живи опълченци, поборници, руски воители освободители. Сега слово пред Паметника на свободата изнесе генерал Константин Попов, началник на отбраната на Р България. Цветя поднесе генерал-майор Тодор Дочев - началник на ВА „Г. С. Раковски“, а представителна военна част от гр. Казанлък положи венци на Паметника на свободата от името на държавни и партийни ръководители, които не уважиха с присъствието си честванията на Шипченската епопея, която бе под патронажа на президента на Р България Росен Плевнелиев.

Инж. Милка Караджова

КОНКУРС НА ИМЕТО НА ЩАСТЛИВЕЦА

Беласица

Други бяха тия хора. Сякаш не бяха българи, нищо че говорехме на един и същ език. Очите им бяха големи, топли и влажни. Махаха отдалеч, подканяха ни да седнем, бързаха да разкажат нещо, дано да бъде интересно и да останем по-дълго...

Хората от планината са други. Живеят на границата между два свята и много често носят ореолите си като трънени венци. Ако една сутрин се събудят, без да я видят, може да забележат тежко.

Беласица светеше, промушваше се между нас като огряна от слънцето лисица, която гони опашката си. Тя си знаеше нейното, ние своето. Беше широка и гореща - личеше, че тази планина няма тайни, поне не там, където се намирахме.

Разголваше се пред очите ни, запояваше ни да я гледаме, да не сваляме очи от нея, защото бяхме гости и идвахме отдалеч. Беше някак тиха и изискваше от нас да се държим пристойно. Постоянно ни напомняше, че не сме в града и че не всичко е позволено. Че има ред, някаква вътрешна хармония, в която бяха включени дори и мравките. А те бяха хилляди, пъпеха помежду ни, измерваха крачките ни, вършеха си своята работа - шипеха ни, ако стъпехме там, където не трябва. Нарушавахме нещо и те ясно ни го показваха. Навярно искаха да се махнем по-скоро и те да продължат с малките си мравешки работи, които на нас ни изглеждаха безсмислени и глупави...

Хората си познаваха планината на пръсти. Вечер, когато жените привършваха и последната си късна работа, хората излизаха навън и сядаха пред къщите си. Тогава Беласица започваше своята приказка. Всички мълчаха и поглъщаха жадно. Вярвах! Така е - на майката трябва да се вярва безрезервно. И ако човек се усъмни в казаното - да отиде в църква, да запали свещ и да поиска прошка.

Те знаеха, че Беласица винаги ще бъде с тях. Тя е била първата, ще бъде и последната. Ще ги целуне нежно, както само майка може да целуне детето си, което вижда за последен път, ще сложи ръка на челото им и ще свали ореолите им...

Нека бъдат свободни! Нека...

Дора Танева

Дарителска кампания на Българския туристически съюз Да възстановим заедно хижа „Богдан“

Построена преди 75 години от копривщенските туристи, хижа „Богдан“ е най-близкият подслон до средногорския връх със същото име. Преди 20 години тя изгаря, а това означава, че всички планинари и любители на природата, които минават през района на хижа, виждат само

руини.

Затова ние ви призоваваме:

нека съберем 100 000 лв., за да изградим хижа.

Нека продължим традицията, според която от зората на организирания туристически движение хижите са се строили изцяло с дарения и доброволен труд.

НАЧИНИТЕ ДА ПОМОГНЕТЕ СА:

Като дарите средства в Централата на БТС или с пощенски запис на адрес: София, бул. „Васил Левски“ № 75, 5 етаж, Пощенска кутия 427 в Централна поща и с доброволен труд.

Дарителската кампания се осъществява с помощта на ФПБ по програма „Да постигнем повече“, финансирана от фондация „Америка за България“.

IN MEMORIAM

На 30.09.2016 г. се навършват 4 години без Михаил Житаров - Жижи от гр. Бургас.

Планински водач по всичките български планини, състезател, треньор и съдия по спортно ориентирание, автор на книгата „Въпроси на майсторството в ориентировъчния спорт“.

Преминал през всички етапи за придобиване на спортно-педагогическа и туристическа квалификация, отличен с наградите на БТС: „Отличник на БТС“, медал „Алеко“, медал за „Особени заслуги I степен“. Подготвил редица състезатели по ориентирание в град Бургас.

С МНОГО ОБИЧ И ПРИЗНАТЕЛНОСТ, ПОКЛОН ПРЕД СВЕТЛАТА МУ ПАМЕТ!

СЪОБЩЕНИЕ

От 14 до 16 октомври в Учебен център „Мальовица“ ще се проведе национална среща на планинските водачи, организирана от БТС.

ПОКАНА

Управителният съвет на Туристическо дружество „Ален мак“ – гр. Бургас, на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЮЛНЦ, свиква Общо събрание на членовете на сдружението на 03.10.2016 г. от 17.30 часа в т.с. Сарафово в кв. Сарафово при следния дневен ред:

1. Промяна в ръководството на ТД „Ален мак“;
2. Промяна в Устава на ТД „Ален мак“;
3. Организационни.

При липса на кворум на основание чл. 27 от ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе в същия ден, на същото място, с един час по-късно при същия дневен ред, независимо от броя на присъстващите членове.